

Naročnina listu: =
Celo leto . . . K 10.—
Pol leta . . . „ 5.—
Četrto leta . . . „ 2:50
Mesečno . . . „ 1.—
Zunaj Avstrije: =
Celo leto . . . K 15.—
Posamezne številke
:: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
se računijo po 12 vinarjev
od 6redne petitvrste: pri
večkratnih oznanilih velik
::: popust. :::
„Straža“ izhaja v pon-
deljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Črni naklepi.

Celovec, dne 25. marca 1914.

Nemškonalni listi, ki so razširjeni med kmečkim in delavskim ljudstvom, niso nič kaj ponosni na zadnje zasedanje koroškega deželne zbor. Bojijo se, da bi ljudstvo vendarle izprevidelo frivolno igro, ko igrajo nemškonalni matadorji s koroškim kmetom v zadevi šolskega zakona. Kar govori in predlaga dr. Steinwender, to so večinoma cene resolucije, pobožne želje za naučno ministrstvo, kar pa predlaga in sklepa deželni zbor, to je naravnost naperjeno proti kmečkemu stanu.

Steinwenderjevi šolski predlogi so že znani. Z njimi se torej danes nočemo natančneje baviti, kajti njih vrednost je v večini točk akademična. Tem bolj zanimivi so za nas v zadnjem zasedanju sklenjeni zakoni glede deželne šolskega sveta, glede okrajnih šolskih svetov in disciplinarne postave za učitelstvo.

V sedanjem deželnem šolskem svetu kmetje niso zastopani, čeprav so glavni nositelji šolskih davčnih bremen. Če torej nemškonalna večina smatra za potrebno, da spremeni omenjeni šolski nadzorstveni zakon, bilo bi pričakovati, da bo omogočila kmetom zastopstvo v deželnem šolskem svetu. To se ni zgodilo, kmečki stan ostane še nadalje izključen od zastopstva svojih šolskih interesov.

In kaj se je zgodilo z okrajnim šolskim svetom. Tam se hoče kmeta oropati dosežanje ugodne pozicije. V okrajnih šolskih svetih imajo kmečke občine 3 zastopnike in učitelstvo 3 zastopnike. Po novi postavi se določa, da ima deželni odbor pravico, imenovati še enega zastopnika v okrajni šolski svet. Ker je deželni odbor po svoji večini protikmečki, ni treba razmišljati, kakšni bi bili njegovi zastopniki v okrajnih šolskih svetih.

Disciplinarni zakon vsebuje tudi določilo, da je poslovni jezik nemški, kar bi pomenjalo, da se ne smejo delati slovenske ulege, da priče morajo nemški izpovedovati in da slovenski okrajni šolski sveti ne smejo v disciplinarnih zadevah slovenski uradovati. To je proti osnovnim postavam in upamo, da bo naučno ministrstvo storilo svojo dolžnost.

Vse, kar je na Koroškem naperjeno proti kmetom, je škodljivo tudi za Slovence. V deželni šolski svet bi mogli priti koroški Slovenci le, ako bi imeli tudi kmetje zastopstvo. V okrajnih šolskih svetih se

hoče ubiti upliv slovenskih občinskih zastopnikov. Nove postave so torej nesprejemljive za kmečki stan in za slovenski narod.

Pojdimo med slovenski kmečki narod na Koroškem ter mu pojasnimo novi napad nemškega nacionalizma proti slovenskemu kmetu. Dvignimo soglasen protest proti črnim naklepom svojih sovragov.

Katoliška Irska, njeni boji in njeno upanje na zmago.

Malo je dežel, ki bi bile že tako zgodaj krščanske, kakor ravno majhna irska deželica. Zgodovina poroča, da jo je že leta 482 pridobil sv. Patrik krščanstvu. Največji menihi, ki so oznanjevali evangelij po celem zahodu, bili so doma iz Irske. Malo časa je bila samostojna ta deželica; že leta 1171 jo je deloma podjarmil angleški kralj Henrik II. in na vzhodu okoli Dublina ustanovil marko. Jedro, sredina otoka, ostalo je samostojno. S čudovito vstrajnostjo se je branilo stoletja pod hrabrimi, katoliški veri neomajno zvestimi vodniki proti Henrikovim naslednikom. Vedno huje se vdarjali angleški valovi na ta otok, prišlo je leta 1641 do grozne vojske — vdrl je v deželo angleški vojskovođa Cromwell, ki je z vso krutostjo divjal proti skrajno miroljubnemu prebivalstvu. Angleški kralj Viljem III. je izdal postavo, ki je proglasila katoličane za popolnoma brezpravne. Strašne posledice je čutila trgovina, industrija, poljedelstvo in živinoreja, s katero se peča večina prebivalstva. Z vso pravico je prebivalstvo takrat sklenilo, vzdigniti se. Ali vlada se je zbal in je hitro dovolila irskemu parlamentu samosvojo postavodajo. Ali kaj, ko je vel v njem ljudstvu nasprotni, protestantovski duh!

Leta 1798 so se prebivalci zopet vprli, Francozi, ki so jim obljubili pomoč, tega niso storili in cel upor je bil brez plodu, bil je z vso krutostjo udušen in 30.000 Ircev umorjenih. Od leta 1801 naprej so pa Irce vsi pod angleškim jarmom. Le polagoma v teku časa so zopet dobivali Irce nazaj drobtinice svojih pravic. Seveda ne morda v kaki veliki meri, pač pa nekaj že je bilo. To je pa povzročalo še večje nezadovoljstvo v deželi; poleg tega pa so prišla še leta lakote in s težkim srcem je l. 1845-47 do dva milijona prebivalcev zapustilo svoje domove in se izselilo v Ameriko. Njih najboljši vođa O'Connell je umrl, — prebivalstvo je bilo skrajno obupano in z vso lahkoto

so dobili žezlo radikalcov v roke. Se le ko je na Angleškem Gladstonova vlada prišla na krmilo, je prinesla Irce nekoliko dobrega upanja; in res se je leta 1870 žalostni položaj prebivalcev, ki so bili dolgo vrsto let samo najemniki, nekoliko zboljšal.

Istega leta se je ustanovila stranka Homerulers, ki je zahtevala parlamentarno vlado in lastno upravo. Še nekaj let so trajale homatije v parlamentu in leta 1886 se je Gladstonu posrečilo razpršiti konservativni kabinet. Novo ministrstvo Gladstonovo je izdelalo postavo za samosvoj parlament in ministrstvo za notranje zadeve in dovolilo neodvisnemu kmečkemu stanu državno podporo. Zbornica poslancev pa je te sklepe odklonila in Gladstone je odstopil. Vsled tega je začelo v deželi znova hujo vreti, ljudstvo se je jelo trumoma izseljevati. Leta 1893 je predložil Gladstone parlamentu novo Homerule-bil, ki je zahtevala za Irsko parlament in samosvojo finančno upravo. Zbornica poslancev jo je sprejela, zbornica gospodov pa odklonila. Leta 1896 je sicer prineslo novi irski deželni zakon, ki je uredil položaj najemnikov, leta 1898 tudi nekaj, namreč lokalno samoupravo (volitev okrajnih svetnikov, od katerih so bili pa duhovni izključeni), ali javno mišljenje na Irskem je pač ostalo isto kakor prej. To so pokazale volitve leta 1899, ko je bilo izvoljenih 526 irskih nacionalistov in samo 110 unijonistov. Isto je dokazalo v jako jasni luči ljudstvo s tem, da je oponiralo proti burski vojski, da je vsak angleški poraz z navdušenim veseljem pozdravljalo.

In kaj vidimo na Irskem danes? Protestantje irske province Ulster, stoletni zatiralci katoliških Ircev, se pripravljajo, da z orožjem preprečijo upeljano irsko samoupravo, katero je že sklenila angleška zbornica poslancev. Trde, da razpolagajo s 100.000 možmi, ki so jih javno za vojsko izurili. Sovražstvo proti katoliškim Irce neke framašonske lože, ki pa imajo svoje središče v Belfastu, kjer podpihujejo sovražstvo proti katoličanom. Ob asistenci teh mož prepevajo Ulsterci tiste krvave pesmi, ki so jih prepevali za časa kraljice Elizabete, ko so protestantovske tolpe preganjale in morile katoličane. Položaj postruje dejstvo, da del angleških častnikov odpoveduje pokorščino. Nekateri častniki izjavljajo, da rajši odlože svoje šarže, kakor pa da nastopijo proti Ulsterčanom za upeljavo Homerule.

Vendar Irce še niso izgubili upanja. Od protestantovskih Angležev tlačnim katoliškim Irce se najbrže bojo vendar enkrat izpolnile večstoletne žel-

PODLISTEK.

V deželi Faraonov.

Dr. M. Slavič.
(Dalje.)

Ko je umrl leta 1892 Tevfič, mu je sledil njegov sin khedive Abbas II. Hilmi, rojen leta 1874, ki še zdaj vlada deželi v veliki odvisnosti od Anglije.

Vzgojen je bil v Tereziansku na Dunaju. Skušal se je sicer otresti vpliva Angležev, ki imajo svoje vojaštvo v deželi, ki skrbijo za to, da so ministri Angležem prijazni itd. Pa se mu ni posrečilo. Angleška vojaška roka mu sloni tem bolj na tilniku, ker so Angleži postali sogospodarji tudi v egiptskem Sudanu. Sudan je pridobil za Egipt Ismail. V tem času je pa hotel tudi Sudan po narodnem gibanju postati neodvisen. Upornike so šli mirit Angleži, ki so zatrli zlasti s svojim generalom Kitchenerjem popolnoma vsako narodno gibanje Sudan pa je zdaj egiptsko-angleška posest, to je angleška provinca z egiptskim nakitom od leta 1899. Angleži lahko v Sudanu store, kar hočejo. In če se jim nekega lepega dneva vzljubi v Sudanu zaježiti Nil, če bi jim nagnjali Egiptčani, ter ga spustiti v puščavo Saharo, lahko izpremenijo Egipt v puščavo.

Sicer se pa Abbas II. Hilmi varuje dražiti Angleže, živi bolj privatno, skrbi za izboljšanje svojih posestev, podpira šolstvo, je dal na primer celo iz svojega napraviti železnico iz Aleksandrije na mejo Tripolitanijske. Angleži pa skrbijo s svojim in domačim vojaštvom, ki je od angleških generalov odvisno, ter s svojim generalnim agentom (zdaj je Kitchener), ki je nekak nekronan kralj v Egiptu, za izvrsten red in dobro upravo. Moderna tehnika je izpremenila v zadnjem desetletju Egipt starih Faraonov v Novi Egipt evropske kulture z orientarno barvo.

4. Prebivalstvo egiptsko.

Egiptčani starih Faraonov imajo tako slavno zgodovino, tako visoko prosveto, da kaže moderna

kultura proti tej kulturi kljub parnim strojem, kljub elektriki, kljub moderni tehniki razmeroma majhen napredek. Ko so pa stari Egiptčani začeli izgubljati neodvisnost in so jim zavladali tujci, Asirci, Perzi, Grki, Rimljani, je šlo z njihovo kulturo rakovo pot. Kar ni bilo tako trdno, da je moglo kljubovati štiri tisočem let, se je razrušilo v razvaline, ali pa izpremenilo v prah, ki se je v vetrovih igral s peskom puščave.

Iz razvalin je vzkliklo novo življenje, ko se je v deželi začelo širiti krščanstvo. K starim Egiptčanom so hodili v šolo sosednji narodi, tudi Grki. Krščanski Egipt pa je dal krščanstvu prve cerkvene učnike, prve menihe in puščavnike. Vera poganskih Egiptčanov je bila resna, je bila prešinjena s prepričanjem o posmrtnem življenju. Že iz tega vzroka so Egiptčani hitro umevali krščanstvo, ker so našli v njem nekaj sličnega. Čudovito hitro se je razširilo krščanstvo po vsem Egiptu. V času starih Faraonov je bilo prebivalstvo sicer bolj gosto. Vlada tujcev je to število zmanjšala. Vendar je štel Egipt v prvih letih krščanstva 7½ milijonov prebivalcev, število, ki se je doseglo in prekosilo šele v najnovejšem času. Sedaj šteje Egipt nad 11 milijonov prebivalcev.

Kako mogočni in slavni bi lahko ostali in postali krščanski Egiptčani, ko bi ne prišla čez nje z verskim razdorom ob enem groznem nesreča — mohamedanizem. Vpliv prejšnjih tujih vlad so pretrpeli brez zdatnih izgub. Ostali so trdni v svoji narodni posebnosti. Krščanstvo je izpopolnilo njih narodno individualnost in jim dalo višji umski polet. Toda mohamedanizem jih je vrgel na tla, zamoril njih fizični, moralni in intelektualni razvoj. Človeku se smili narod, če pomisli, kaj so mohamedani, arabski in turški, napravili iz slavnih Egiptčanov.

Leta 641. je vzel Amru, vojskovođa kalifa Omarja, mesto Aleksandrijo, ki še je takrat štel 600.000 prebivalcev, malo prej pa še veliko več, za Napoleona pa samo 5000. Takrat je bilo pravovernih katoliških Egiptčanov ali Melkitov, kakor so jih Mo-

nofiziti imenovali, kakih 600.000. Drugi so bili Monofiziti, ki so se v začetkih veselili iz verskih razlogov, da so prišli mohamedanski Arabci ter zatrli katoliško bizantinsko vlado, ki sicer v gnotnem oziru v zadnjem času ni nič skrbela za ljudski blagor, pač pa za državne blagajne z velikimi davki. Toda Egiptčani ali Kopti so kmalu spoznali, da so prišli sedaj še pod hujši jarem.

Že v prvih časih arabske vlade so arabski oskrbniki začeli jemati kristjanom njih premoženje iz ničevnih vzrokov. Menihom so dali vžigati znamenje na roko z žarečim železom. In men-hov je bilo takrat v Egiptu veliko. Navaja se 86 samostanov in 100.000 menihov in puščavnikov. Ker se je kristjanom nalaagal prevelik davek, so se uprli leta 725., pri čemer je bilo umorjenih veliko Koptov. Potem je moral tudi vsak Kopt imeti vžgano znamenje na roki; kdor ga ni imel, temu se je odsekala roka.

Ponovne vstaje Koptov so bile povod vedno hujšemu preganjanju. Več cerkev je bilo podrlih, veliko redovnic ujetih in mnogo kristjanov s patriarhom vred vrženih v ječe. Kristjanom v Fostat-u (arabska beseda = šator, zdaj starejši del Kaire, kateri del mesta je dal pozidati imenovani Amru, potem ko je opustošil 641. leta najstarejši del mesta izza staro-egiptskih časov, od Grkov Babilon imenovan) se je tako slabo godilo, da so morali jesti bojda celo mrličje. Leta 949. se je izdalo povelje, da morajo Kopti nositi rjave plašče, žene koptske pa rjave pajčolane. Kristjani niso smeli imeti šol, ne opravljati kake javne službe, križa se niso smeli posluževati niti pri službi božji. Še po smrti jim niso dali miru; njih grobi niso smeli biti vzvišeni, amrak z drugo zemljo enako poravnani. Okoli leta 1000. je sultan Hakim kristjanom predpisal črno obleko s črnim turbanom. V letih 1012—1014 je bilo ob Nilu opustošenih čez tisoč cerkev in samostanov. Ta Hakim je nazadnje še zahteval, da se naj kristjani sploh izselijo v grška mesta.

je po lastni vladi. Želimo junaško se borečemu katoliškemu irskemu ljudstvu, da vendar enkrat doseže cilj svojih želja. Naša želja nam tem bolj prihaja iz srca, ker je zgodovina tega tlačnega naroda v marsičem slična zgodovini našega slovenskega ljudstva. Protestantovski germanski fanatizem, ki Irceem ne privošči samostojnosti in pravice, se zoper naš narod javlja v obliki svobodomiselnega proti-rimskega nemškega nacionalizma in radikalizma. In vsakega barskega zatiranja drugega naroda mora vendar enkrat biti konec.

Častniki, namenjeni, da vzdržujejo red v Ulstru, so res odpovedali pokorščino (in kar je še bolj čudno, vojni minister jih ni dal zapreti, ampak je vzel njihovo nepokorščino na znanje ter jim obljubil, da jim pri morebitnih nemirih v Ulstru ne bo treba rabiti orožja proti svojim verskim tovarišem. V parlamentu je bil vojni minister rači te slabosti hudo napaden in je naslednji podal demisijo, katere pa ministrski predsednik Asquith ni sprejel. Stališče sedanjega ministrstva je vsled popustljivosti, ki jo je pokazalo nasproti upornim častnikom, zelo omajeno in mnogi mu prorokujejo le še kratko dobo življenja. S tem se zavleče tudi rešitev irskega vprašanja.

Sodnijske zadeve na Spodnjem Štajerskem in Koroškem.

V četrtek sta vodila poslanca dr. Verstovšek in Grafegauer (deputacijo slovenskih odvetnikov, obstoječo iz gospodov dr. Triller iz Ljubljane, dr. Brejc iz Celovca in dr. Hrašovec iz Celja), ki justičnemu ministru dr. Hohenburgerju. Deputacija je izročila ministru spomenico, v kateri so našle razne krivice, ki se gode Slovincem na Spodnjem Štajerskem in Koroškem v sodnih. Člani deputacije so ministru razložili številne nedostatke naše justice in zahtevali od pomoči. Minister je izjavil, da je sam na strogem stališču, da mora sodnik na Spodnjem Štajerskem in v slovenskem delu Koroške popolnoma znati jezik ljudstva. Poslanec dr. Verstovšek je s povdankom izrazil svojo zadovoljnost, da zavzema minister to stališče; toda temu teoretičnemu stališču ne odgovarja dejansko stanje. Radi tega je potrebno, da se celi sistem spremeni in višje inštanice morajo skrbeti, da bodo spodaj tudi uvaževali to edino pravilno stališče in nastavljal zares slovenščine popolnoma zmožne sodnike.

Spomenica vsebuje med drugimi te-le zahteve: Glede uradovanja zahtevamo, da se v slovenskih delih graškega nadsodišča, tedaj v krajih, kjer prebivajo Slovenci:

1. v civilnih zadevah zapisujejo ustmeno prednašane prošnje, izjave, predlogi, izpovedbe v onem jeziku, katerega se stranke poslužujejo, brez ozira na to, ali so morebiti kakega drugega jezika zmožne, ali ne, in da se brez izjeme vse rešitve, posebno tudi razsodbe izdelujejo v onem jeziku, v katerem je bil pisan prvi predlog, oziroma tožba.

2. Da se morajo v kazenskih zadevah zapisniki sestaviti v onem jeziku, ki se ga poslužujejo obdolženci, priče in izvedenci, da se morajo v tem jeziku sestaviti zapisniki o glavnih razpravah, razsodbe in sploh vse rešitve.

3. Da naj veljajo ona ista načela 1. in 2. tudi za sodne dvore prve stopinje, kadar sodijo v civilnih

ali kazenskih zadevah v drugi instanci, da morajo namreč obravnavati v jeziku razsodbe ali odločbe prve stopinje.

4. Da morajo državni pravdniki brez izjeme vlagati slovenske obtožbe, kadar so obdolženci Slovenci in so se isti zagovarjali v tem jeziku.

5. Da mora nadsodišče v Gradcu, kadar sodi kot druga instanca v civilnih, kakor v kazenskih zadevah, se ravnati po istih načelih, ki veljajo za sodne dvore prve stopinje v onih krajih, koder prebivajo Slovenci, da mora biti v slovenskih pravnih slovenski referat in se morajo v civilnih kakor kazenskih zadevah izdati razsodbe in odločbe v onem jeziku, v katerem se je na prvi stopinji razpravljalo.

6. Da se mora najvišje sodišče ravnati po § 27 cesarskega patenta od 7. 8. 1850, št. 325 d. z.

Celje, Maribor, Celovec, meseca grudna 1913.

Splavarstvo v Dravski dolini in vodne naprave.

Z veliko vodno napravo, elektrarno v Fali, smo doživeli agrarci zopet novo razočaranje in smo postali za lepo skušnjo modrejši. Svoj čas so posamezne kmetijske podružnice, zastopniki kmetijske družbe, posestniki in gospodarji, splavarji in lesni trgovci protestirali proti temu, da bi bilo ovirano splavarstvo na katerikoli način. Dolžnost pristojnih oblasti, zlasti namestnije, je bila, da bi bile do zadnje pičice varovale javne interese. Toda kaj se je zgodilo? V določbah, ozirom z odlokom, s katerim se je dovolila koncesija, se je zares uvaževala pritožba agrarnih zastopnikov; zlasti pravi točka C, da se morajo od podjetja urediti vse okolnosti, ki bi utegnile ovirati splavarstvo. Tudi se je pod točko 5 podjetju ukazalo, da med zidanjem in pozneje med obratom ne ovira plovbe. Toda kar se je v tej točki domačinom in posestnikom zajamčilo, to ovrže takoj naslednja točka 6, katera določa, da sme podjetje ustaviti in prepovedati splavarstvo, če bi brez njegove krivde bilo to za podjetje potrebno. Proti tej določbi ni nikdo ugovarjal in je postala pravomočna. Posledice se že kažejo. Podjetje je takoj pred 14 dnevi na podlagi teh določb prepovedalo splaviti po Dravi in zaprlo vodo do meseca maja. Namestnija je pritožbo interesentov zavrnila, ki so se pa na posredovanje poslanca Verstovškega pritožili na poljedelsko ministrstvo. (Kakor se je sedaj splavarjem velikanska škoda povzročila, tako bo tudi sedaj podjetje vsakokrat zaprlo vodo.)

Splavarjem se je s tem, kakor vidimo, povzročila ogromna škoda. To vprašanje je za Dravsko dolino velikanskega pomena. Posestniki ob levem bregu zamorejo svoj les spravljati lepo po Dravi navzdol in če bo tarif na južni železnici vedno višji, se bodo morali posestniki ob desnem bregu zopet posluževati pozneje cenejšega prevažanja po vodi. Zato ima sedanji odločni protest splavarjev za bodočnost veliki pomen. Takoj ob prvem sluščaju se morajo oblasti opozoriti na to, da namestnija ni ščitila kmetijskih interesov.

Prebivalci ob Dravi so razburjeni, ker so gospodarsko hudo prizadeti. Skodo trpijo gozdarji, lesni trgovci in delavci. Znano je, da ni bilo več let nobene kupčije z lesom; kamorkoli prideš v Dravsko dolino, vidiš vse povsodi nakupičenega blaga, katerega niso mogli spraviti v denar.

sta, v Stari Kairi. Največ je pa Koptov v Gornjem Egiptu.

Ti Kopti so najčistejši potomci naroda starih Faraonov. Poteze na obrazu pri Koptih, kakor tudi pri felahih, so bistveno iste, kakor se nam kažejo na podobah starih Faraonov. Kopti so še ohranili tudi egiptski ali koptski jezik, ki je bistveno isti, kakor jezik starih Faraonov, vsaj kot liturgični jezik. Samo pismenke ima ta jezik druge. Stari Egipčani so imeli namreč hieroglifsko pisavo, potem pa za navadno rabo tudi preprostejšo hieratsko ali demotsko, ki sta se razvili iz hieroglifov.

V tretjem stoletju pr. Kr. pa je dobila z grškimi vladarji v Egiptu grščina velik vpliv. Tudi je bila v prvih časih krščanstva grščina jezik omikancev sploh. V tem času so Kopti svoj narodni jezik začeli pisati z grškimi črkami, samo da so pridljali h grškemu alfabetu še sedem koptskih črk. V tem koptskem jeziku z grškimi pismenkami se nahaja tudi prestava grškega Sv. pisma iz 2. ali 3. stoletja po Kr. Vsak živ jezik se v teku časa razvija. Zato je tudi v staroegiptskem jeziku razlika v jeziku, ki se je rabil 3000 let pr. Kr., in med jezikom, ki se je govoril in pisal 2000 ali 1000 let pr. Kr. Te tri dobe se namreč razločujejo pri staroegiptskem jeziku. Tako je tudi krščansko-egiptski ali koptski jezik različen v bistvenih delih od jezika starih Faraonov, pa vendar ni večje razlike, kakor n. pr. med italijanščino in latinščino. Ta koptski jezik se je govoril ob Nilu še do 16. stoletja, dandanes še ga bojda razumejo v kakih skritih gorskih krajih v Gornjem Egiptu. Ko so namreč prišli mohamedanski Arabci v Egipt, je prevladal arabski jezik, tako da je zdaj ta edini domači jezik v Egiptu. A Kopti so ohranili svoj pravi narodni jezik še pri službi božji. Krščanska cerkev jim je ohranila slavni jezik starih Faraonov, ki je kamitski pripadalni jezik, pa semitskemu precej podoben. —

Med katol. Kopti se je razvilo v zadnjem času lepo krščansko življenje z novimi cerkvami in mnogimi šolami. Pri tem delu podpirajo domače tri kopt-

Sedaj, ko se je kupčija nekoliko odprla na Ogrskem, so jim najprvo zaprle Dravo vojaške oblasti radi vojaških vaj na Dravi pod Mariborom, in drugič jih v tem za splovbo najugodnejšem času ovira podjetje na Fali. Poslanci Slovenske kmečke zveze so odločno zahtevali od oblasti, da se varujejo javni interesi in so tudi namestniku naravnost povedali, da da bo ta slučaj jim dal dobrih naukov pri razpravi vodopravnega zakona, ki je predložen deželnemu zboru. Kako bi še le delala slična podjetja s kmečkimi težnji, če bi ti kapitalisti dosegli vodopravni zakon v tej obliki, kakor je predložen deželnemu zboru!!! Kmečki poslanci, pazite, da se ta zakon ne sprejme!

Kmetijski družbi.

Danes 27. marca in jutri 28. se vrši v Gradcu občni zbor štajerske Kmetijske družbe. Vkljub temu občnemu zboru bo šla Kmetijska družba svojo staro pot naprej. Kupovala bo semena, dajala brane, preskrbovala ovne, kozle, merjase in bike ter nam pošiljala slovenskega tajnika na Spodnja Štajersko, — kadar bo treba vodstvo kake podružnice spraviti v liberalne roke. To je vse, kar imamo tudi v bodoče pričakovati od naše kmetijske družbe.

Kmetijska družba našemu kmetu ni to, kar bi mu morala biti: voditeljica, kako intenzivno ter ekstenzivno zboljšati in dvigniti kmetijstvo. Ona mu ni nič več in nič manj, kakor dobra posredovalka za gotove gospodarske pripomočke, stara potovka, ki mu iz Gradea prinaša najpotrebnejše reči.

Le z nekaterimi potezami hočemo pokazati, kako se na Slovenskem Štajerju greši v gospodarskem oziru. Imamo potovalne učitelje za sadjarstvo, toda nihče njim ne naroči, da naj kmeta učijo, kako si z obrtjo in trgovino najboljše vnovči svoje sadje. Vinarski instruktorji so prav pridni, toda da bi učili tudi kletarstvo ter pripravljali kmeta za skupno kletarstvo in prodajo svojih produktov, k temu jih nihče ne navaja.

Ali smo že slišali ali čitali, da je kateri sedanji ali prejšnji kmetijski potovalni učitelj znil o ribarstvu? Se ne spominjamo! In vendar imamo toliko za ribarstvo ugodnih voda! O povzdigi vodne perutnine se pri nas ne predava, kakor se sploh kmetijski učitelji za perutninarstvo od sile malo zanimajo. To je tako važna stranska panoga našega gospodinjstva, toda tudi v tem oziru bi rabili gonilne in navduševalne moči.

O hmeljarstvu sploh nobeden sedanjih kmetijskih potovalnih učiteljev nič ne razume. Isto se lahko trdi, kar se tiče poljedelstva o ožjem pomenu besede. O krompirju, repi, korenju se govori le, v kolikor li pride za svinje v poštev, o travnikih, v kolikor se je treba ozirati na krave, o ovsu se govori z ozirom na konje — a da bi se spomnilo, da živijo tudi ljudje na svetu, ki jedo rž, pšenico ter potrebujejo tudi ovsa, ječmena, krompirja itd., to je našim kmetijskim učnjakom očitno neznana stvar.

Naš prebrisani slovenski tajnik Kmetijske družbe bo z znano zaspanostjo na to odgovoril, da Kmetijska družba ne nastavlja potovalnih učiteljev. Znano nam je to bolje in dalje, nego njemu. Toda tudi to je neizpodbitno, da bi se taki učitelji nastavili, ako bi Kmetijska družba za to skrbela, ako bi imela le nekaj idealnejšega smisla za svojo nalogo, skratka,

ske škofo katoliški misijonarji. Več monofizitskih Koptov, pri katerih še ni urejenega cerkvenega življenja, je pristopilo h katoliškim. Sicer so se pa v novejšem času tudi monofizitski Kopti začeli pridno gibati z ustanavljanjem šol; v verskem gžiru so bolj indiferentni.

Druga vrsta potomcev starih Faraonov so felahi, Egipčani, ki so postali mohamedanski ter so s tem izgubili svojo vero in svoj koptski jezik. Sicer so tudi ti še dolgo govorili koptski. V teku časa so pa pozabili koptski, pač pa primešali svoji novi arabski govori več staroegiptskih izrazov. Četudi so nekoliko pomešani z Arabci, je vendar ostal pri njih celo egiptski tip. Če se primerjajo kipi ali slike staroegiptskih bogov ali starih Faraonov z današnjimi felahi, se opazovalec zdi, kakor da bi jih umetnik posnel po sedanjih felahih. Felahi se imenujejo radi svojega glavnega posla, kmetovanja, felaha — orati; v mestih pa še jih dandanes imenujejo: ahe Faraun — narod Faraonov. Okoli 10 milijonov vsega prebivalstva so felahi.

V dobi, ko so se vršila strašna preganjanja kristjanov, so postali mohamedanci. Svoje usode pa s tem niso veliko zboljšali. V siromašnih, nizkih kolibah živijo, narejenih iz Nilove prsti, z enimi vratmi, ki so obenem okno in dimnik ter vhod za ljudi in manjše domače živali. To je povprečno stanovanje teh trpinov. Vendar pa celo resignirano nosijo svojo usodo. Islam, to je popolna udanost, kakor se imenuje mohamedanska vera, jih je naučil, da je človeku vse usojeno, naprej določeno. Zato govori felah v sreči in nesreči „maleš“ — nič ne dene. Radi tega tudi felah sam nič ne skrbi, da bi si izboljšal svoje stališče. „Naglica je od hudčiča“, pravi njegov pregovor. Vendar je tudi pri njih opaziti veselih obrazov, zlasti pri mladini. Za kako versko izpremembo so pa kakor mohamedani sploh dozdaj vsaj popolnoma nepristopni.

(Dalje prih.)

Vse to je bilo vzrok, da se je arabski-mohamedanski živel množil v Egiptu. Le Arabci so imeli javne službe, Arabci so dobivali posestva, kristjanom odvzeta. Strašno preganjanje je nagnilo veliko Koptov, da so odpadli od krščanske vere. Potem so smeli v miru obdelovati svoja polja. Te pomohamedanje ne Kopte, pomešane z Arabci, so začeli imenovati felahi, to je kmete, ker je značilo ime Kopt toliko kot kristjan.

Križarske vojske so ustavile nekoliko preganjanja, pa ne za dolgo časa. Leta 1300. so ukazali Koptom modro obleko in moder pas. Ko je pa v Kairi nastal večkrat ogenj, so obdolžili kristjane, da so zažigali mesto. Zato so jih javno morili, menihe in duhovnike javno sežigali. Sultan Hasan je dal l. 1354. ceniti še ostala posestva krščanskih cerkev in samostanov. Bilo je še 1708 oralih. Ta ostanek je potem sekulariziral, to je: izpremenil v državno last. Ta sultan je še zaukazal, da ne sme noben Kopt imeti javne službe, če tudi je postal mohamedan. Zgodovinar Makrizi († 1442) pripominja, da je komaj kak mohamedanski Egipčan, po čigar žilah se ne bi pretakala kri odpadlih kristjanov.

Preganjanje kristjanov je trajalo naprej tudi v 15., 16., 17. in 18. stoletju do Napoleona, tako da se je čuditi, da še je sploh ostalo kaj kristjanov. Mohamed Ali, ustanovitelj sedanje dinastije, je pred sto leti v državnem zakonu upeljal versko toleranco, s katero je bilo ustavljeno preganjanje. Zato so l. 1905. tudi Kopti slavili z veseljem stoletnico Alijeve dinastije.

Zdaj štejemo monofizitskih Koptov kakih 610.000 s patriarhom v Kairi in z več škofi. Katoliških, t. j. z Rimom združenih Koptov pa je 22.000 (leta 1843. jih je bilo samo 2640), ki imajo od leta 1895. svojega patriarha v Aleksandriji, potem še enega škofa v Srednjem Egiptu ter enega v Gornjem Egiptu. Kopti, katoliški in monofizitski, stanujejo večinoma po mestih kot trgovci, obrtniki in nižji uradniki. V Kairi sami je 10.000 Koptov, ki stanujejo v svojem delu me-

ako bi ne bila trgovska posredovalnica, temveč voditeljica za kmete. Slovenci želimo tudi pri tej organizaciji proč od Gradea, potem si bomo svojo hišo že naredili, kakor je prav in dobro.

Nekaj zunanje politike.

Dva velevažna pojava lahko bilježimo v zunanji politiki: 1. Med Nemčijo in Rusijo je nastalo zelo napeto razmerje, v katero so hoteli prusko-prijazni avstrijski časniki potisniti tudi avstrijsko javnost; 2. približevanje avstrijskih zunanje-političnih krogov političnim krogom na Bavarskem, kar pa naše nemško časnikaštvo popolnoma zamlčuje.

Nemčija se pripravlja, da z ozirom na svoje trgovinske interese poseže aktivno tudi v perzijsko vprašanje. V Perziji se križajo ruski in angleški interesi, in delitev dežele v rusko in angleško sfero je samo provizorij. Kmalu mora priti do jasne ločitve in Rusija se boji, da bo pri tej ločitvi nastopila Nemčija ob strani Anglije. Zbližanje med Anglijo in Nemčijo je postalo med balkansko krizo precej veliko in tudi sedaj se od obeh strani skrbno gleda na to, da ostane razmerje med obema državama kolikor mogoče pristržno. Ko nastopi Nemčija aktivno tudi v Perziji, isti trenutek se bo tudi še mnogo bolj zanimala za razmerje veselih v Sredozemskem morju in sicer v škodo Rusije. Prosta pot skozi Dardanele, to še je vedno ideal ruske zunanje politike, a ravno zadnji čas se bliža temu idealu nov, močno zainteresiran sovražnik, Nemčija. Kaj čudo, da je Rusija v očigled vsega tega postala nervozna; in da ruski vojni minister Suhomlinov rožlja s sabljo. Toda proti Avstriji je rusko oboroževanje naperjeno le v toliko, kolikor smo zvesti zavezniki Nemčije. Nemški cesar ni prišel te dni v Schönbrunn in ne pride v Miramare, kjer prebiva naš prestolonaslednik, da bi Avstriji dokazal svoje prijateljstvo, ampak prišel je, ker nas potrebuje, in sicer potrebuje, kakor že dolgo ne.

Politika, katero dela nemški cesar Viljem, ni nemška, ampak pruska. Prusija potrebuje ekspanzivno zunanjo politiko, Prusija potrebuje nova prosta pota po kontinentu in morju za svojo močno razvito trgovino. Ta politika pa stane denar, ker Nemčija konstantno drži v nevarnosti stalne vojske. Leto za letom se mora Nemčija oboroževati. Ž njo se mora oboroževati tudi njena zvesta zaveznica Avstrija, ki je vsled Nemčije in večinoma samo vsled Nemčije v nevarnosti, da se zaplete v kako vojsko.

Južne države Nemčije niso industrialno tako močno razvite, kakor Prusija, osobito ne Bavarska, ki je vendarle pretežno agrarna država. Za to težko nosijo bremena, ki jih jim nalaga pruska politika in pruske politike ne odobrujejo. Vsi se še spominjamo, kako se je sedanji ministrski predsednik Hertling odločno izjavil proti novim vojaškim bremenom. Bil je vsled tega od pruske javnosti napaden, kakor pobalin. General Keim mu je javno svetoval, naj gre Hertling študirat nacionalne ekonomije, da bo poučen o gibanju narodnega premoženja, naj pa gre ob enem študirat tudi državne ustave, pa se nima izjavljati o stvareh, ki so skupne, kakor vojska. Omenjeni general še je bridko konstatiral, da bi Hertlingovi govori bili pod Bismarckom in Bülovom nemogoči.

Ministrski predsednik Hertling je Prusom že sploh trn v peti. Preveč jim je samostojen. Misli s svojo glavo in tudi dela po svoji glavi. Hertlingova zasluga je, da so se med našo zunanjo politiko in bavarsko politiko našle napenkrat skupne niti. Grof Berchtold je bil pred kratkim v Monakovem. Ne bo dolgo in tudi naš prestolonaslednik, o katerem je znano, da mu je Avstrija našel vse in da ni voljen delati politike za Prusijo, obišče kmalu Monakovo. Mi smo našli na Bavarskem novega prijatelja, ki nam stoji bližje, kakor Prus, bližje po veri, narodno-gospodarskem razvoju in tudi po zgodovini. Da je Hertling vsled svoje samostojnosti tako osoyvažen pri Prusih in njihovih liberalnih prijateljih na Bavarskem, se človeku, ki je o tajnih potih svetovne politike informiran, ne bo zdelo čudno. Čudno in smešno je bilo samo to, da so se celo slovenski liberalni listi veselili pruske gonje proti Hertlingu. Stali so ob strani Prusov. Njihova možganska inferiornost jih opravičuje.

S katoliškega stališča se moremo zbližanja med Bavarijo in Avstrijo le veseliti ter želeči, da bi ostalo trajno. Katoličani nimamo prav nobenega povičja, da bi simpatizirali s pruskim Viljemom, o katerem se je sedaj ob smrti kardinala Koppa izvedelo, da je svoječasno, ko je njegova soročnica grofica Ana henska pristopila l. 1902 h katoliški veri, ji pisal pismo, v katerem pravi: „Die Religion, zu der du übergetreten bist, hasse ich.“ Pismo je prišlo v Koppove roke in sedaj ob njegovi smrti v javnost. Istočasno poročajo nemški katoliški listi, da je nemška cesarica dejansko z velikimi svotami podpirala proč od-rimsko gibanje v Avstriji, s katerim bi se naj izpodkopal simpatije do katoliških Habsburžanov in se Avstrija pripravila za vazalino Nemčije.

Politični pregled.

Cesar Vilhelm.

Nemški cesar je obiskal dne 23. t. m. našega cesarja v Schönbrunn, v Benetkah se je sešel z italijanskim kraljem dne 25. t. m. in v Miramaru bo obiskal našega prestolonaslednika Franca Ferdi-

nanda. — O pomenu tega obiska še spregovorimo v članku.

375milijonsko posojilo na podlagi § 14.

„Wiener Zeitung“ razglša sledečo cesarsko naredbo z dne 22. III. 1914 glede najetja posojila: Na podlagi § 14 drž. osn. z. z dne 21. dec. 1867 odrejam sledeče: § 1. Moja vlada je pooblašena za pokritje državnih železnic, kakor tudi za pokritje stroškov za izvanredne zahteve, ki so bile v delegacijah dne 20. oktobra 1912 in dne 30. decembra 1913 dovoljene, ne da bi se državni zaklad trajno obremenil, in vpoštevaajoč določbe zakona z dne 10. junija 1886, si najeti posojila v znesku 375.000.000 K. § 2. Izvedbo te naredbe, ki stopi v veljavo na dan proglasitve, poverim Mojemu finančnemu ministru.“

Hrvaško.

V četrtek se je vršila v Zagrebu nadomestna volitev v I. zagrebškem volilnem okraju. Takoj v prvih urah na dan volitve se je videlo, da bo zmagal kandidat baron Skerlec. In res! Volitev se je končala ob 5. uri popoldne z zmago bana barona Skerleca in sicer z večino nad 200 glasov.

Bosna in Hercegovina.

Predsednik bosansko-herceg. sabora dr. Mandić je imenovan namestnikom deželnega predsednika. Namestnik je najvišji civilni uradnik v bosanski deželi ter ima nalogo, zastopati vlado in njeno politiko v saboru in njegovih odsekih. Ako se poslužujemo bosanske terminologije, je dr. Mandić katoličan, toda boljše povedano, je liberalen Hrvat. Svoječasno je prišlo med liberalnimi in katoliškimi Hrvati Bosne in Hercegovine do razpora, ki pa se je pravno s posredovanjem dr. Mandića polagoma ublažil, in nazadnje se je doseglo celo sporazumljenje. Dr. Mandić ima različne dohodke iz raznih sinekur, vsled česar ne uživa zaupanja pri ljudstvu, tem več pa za to pri vladi. V krogu hrvaških poslancev so ga smatrali vedno kot vladnega eksponenta. Njegov namestnik, dr. Sunarič, velja pa kot neupogljiv naroden Hrvat.

Občinski svet v Sarajevu je sklenil najeti mestno posojilo v znesku 10.000.000 K za investicijske namene.

Ceško.

Prokop Gregr je pribežil v sredo na uvodnem mestu v „Češkem Slovu“ članek, v katerem vstraja na svojih trditvah, da je mladočeška stranka dobivala iz dispozicijskega fonda denar za strankarske namene in da ni verjeti dementijem dr. Kramarja, dr. Forta in drugih. Mladočeška stranka ni dobila samo denar za svoj strankarski list „Den“, temveč tudi za volilne namene, in sicer za državnozborske volitve leta 1907.

Galičija.

Gališko deželno posojilo na Angleškem se je izjalovilo. Pogajanja med zastopniki gališkega deželnega odbora in med angleškimi bankami niso dovedla do zaželenega rezultata in so se ustavila. Gališki deželni odbor se je vsled tega obrnil na celo vrsto dunajskih bank, ki imajo zveze z frankobrodskimi denarnimi zavodi.

Moravsko.

Kakor po vseh vseučiliških mestih naše širne Avstrije, tako je priredila jugoslovanska mladina tudi v Brnu shod proti dogodkom na „Revoltelli“ v Trstu. Predsedoval je Slovenec, gospod Vagaja, a glavni referat je podal gospod Vuletič, ki je naglašal, da nosi pri vsem tem škandalu veliko krivde vlada, ki noče nič vpoštovati Slovanov. Govorili so še trije govorniki in sprejela se je enoglasno sledeča resolucija: Jugoslovanska akademična mladina v Brnu protestira proti italijanskemu barbarizmu. Dokler mi izvršujemo vse dolžnosti, ki jih nam nalaga država, zahtevamo tudi od nje, da ona to stori, to je, da nas vsaj ščiti. Respektirati mora naš jezik in če ni toliko pravična, da bi ustanovila slovenske državne šole, naj s svojo avtoriteto prisili zavode, na katerih je jugoslovanska mladina prisiljena izobraževati se, da spoštujejo slovenski jezik. Prizna naj se reciprociteta zagrebškega vseučilišča in sploh odstopi od misli, v Trstu osnovati italijansko univerzo. Usoda jugoslovanstva leži brezpogojno v njegovih lastnih rokah. Zato naj vsak poedinec seže v svoj žep in da svoj obol za skorajšnjo ustanovitve slovenskih šol v Trstu.

Grof Tisza na Dunaju. — Odgoditev hrvaškega sabora.

Ogrski ministrski predsednik grof Tisza je dospel danes na Dunaj in je bil sprejet pri cesarju v avdienci, kjer je med drugimi predlagal cesarju, da naj se hrvaški sabor zaenkrat odgodi za dobo enega meseca, ker se hrvaško-srbska koalicija boji, da bi pravaška opozicija zlorabljala poslovniki, v smislu katerega ima pravico zahtevati, da se sklicujejo sabsorske seje tudi v počitnicah, dokler ni sabor odgoden. Po avdienci pri cesarju je grof Tisza dalje časa konferiral z ministrom zunanjih zadev grofom Berchtoldom in je bil popoldne sprejet v avdienci tudi pri nemškem cesarju Viljemu. Grof Stürgkh ni bil sprejet. Kako to?

Kolinska in berolinska struja.

K članku „Kolinska in berolinska struja“ se nam dostavljajoče piše: V štev. od dne 22. t. m. poroča „Sonntagsblatt“, da je jezuitski red po provincialu p. Wimmerju tožil urednika pri kn.-nadšk. cerkvenem sodišču, ker je ređu očital, da ni več integralno katoliški. Urednik Mauss je moral ta napad

na prvi strani lista preklicati. Prvi cerkveni knez in primas ogrski dr. Černoh je nedavno rekel o tem-le predmetu: „Integralni kristjani niso tisti, ki imajo v tihem ozadju brez odgovornosti pripravljene pušice žgoče in nezaupne kritike — ampak tisti hrabri bojovníki, nikdar trudni delavci, ki kažejo pravo ljubezen do Kristusa v svojem delovanju, v svojih delih.“

Dunajske občinske volitve.

Včeraj dne 26. marca so se vršile volitve za I. razred. Krščanski socialci in liberalci so obdržali vsak svoje pozicije. S tem so občinske volitve za Dunaj končane in sicer s sijajnim uspehom Krščanskih socialcev.

Letošnje cesarske vaje.

Letošnje cesarske vaje se bodo vršile na južn. Ogrskem. Udeležje se jih trije armadni zbori in sicer 4. (budimpeštanski), 7. (temešvarski) in 12. ali pa 13. armadni zbor.

Srbija.

Z ozirom na znatni prirastek prebivalstva s priklopitvijo novoosvojenih pokrajin postaja pomanjkanje zdravnikov v Srbiji vedno občutnejše. Z ozirom na to se je sklenilo, da se ustanovi na belgrajski visoki šoli tudi medicinska fakulteta. Vprašanje se še natančno preštudira. Vsekakor pa bo pozvanih na novo medicinsko fakulteto več inozemcev kot profesorjev.

Novo srbsko posojilo na Francoskem.

Belgrad, dne 19. marca. (Izvirno.) Poročevalec večine je v današnji seji skupščine ob koncu proračunske razprave izjavil, da Srbija tekom letošnjega leta najame na Francoskem novo posojilo 300.000.000 frankov in sicer to za pokritje naknadnih izrednih kreditov.

Na Balkanu.

Te dni se je začela graditi železnica iz Larise v Solun, ki bo vezala Atene z Evropo. Železnico gradi francosko društvo. Pot iz Evrope na vzhod se bo s to zvezo skrajšala za 55 ur. Velik del prometa, ki je šel dozdaj skozi Brindisi in Neapel ter skozi Genovo in Trst, bo potem šel preko Larise na Pirej, zlasti blago, ki se hitro pokvari.

Albanija.

Iz Drača poročajo francoski listi, da vlada v Albaniji popolna anarhija. Baje se je proglašilo obredno stanje. Novi vladar in vladarica ne moreta niti na svež albanski zrak. Med ministrskim predsednikom Turkan pašo in vojnim ministrom, Esad pašo je prišlo navskriž in brez dvoma bo prišlo do nespo-razumljenja v kabinetu in čisto naravno tudi potem-takem med pristaši obeh ministrov. Sicer pa vsi vedo, da še iznad Albanije ni izginil zadnji oblak.

Nemčija.

Vest, da bo imenovan za namestnika v Alzaciji-Loreni zloglasni pruski notranji minister Dallwitz, se potrjuje. V političnih krogih je vzbudila ta vest veliko vznemirjenje in splošno začudenje. Splošno se izraža bojazen, da bo imenovanje Dallwiza, ki je kot pruski minister nastopal skrajno reakcionarno, še bolj razburila prebivalstvo v Alzaciji in Loreni. — Nemci so neozdravljivi ali pa skrajno trmašti. Toda oboje mora izginiti.

V zapuščini kardinala Koppa se je našlo pismo, ki ga je pisal cesar Viljem leta 1901 neki nemški princezinji, ki je prestopila iz protestantizma h katoličanstvu, in v katerem pravi: „Sovražim vero, h kateri si prešla!“ Nemški cesar se je baje tudi privatno večkrat v podobnem smislu izjavil, čeprav ne tako hučo.

Francosko.

Občinski svet francoskega mesta Cornvilles je dal iz sovraštva proti veri odstraniti križ na krstah in ga nadomestiti s framasonsko zvezdo. Na zidu neke šole pa je pustil napraviti križ, ki naj bi služil učencem pri strelnih vajah za tarčo. Na nesramnejši način, kakor je ta, se pač ne more več pokazati srd proti vsemu, kar je katoliškega, proti vsemu, kar je svetega.

Gospa Caillaux.

V sredo je bila urednikova morilka sodnijsko zaslišana. Gospa Caillaux trajno trdi, da je imela revolver v mufo, toda ni imela namena streljati, ampak samo za to, da bi bila za vsak slučaj pripravljena, ko bi stala svojemu smrtnemu sovražniku nasproti. Dalje navaža sama, da ji je tisti trenutek, ko je na hodniku zaklical Calmettov sluga, naj vstopi, vzel ves razum. Nervozna, popolnoma proti svoji volji da je sprožila fini revolver, dalje da je jako nizko merila, da ja ne bi zadela Calmetta. Končno je še dodala: Nisem ga hotela usmrtiti! — Kakor vidimo, se zna gospa Caillaux jako premišljeno in spretno zagovarjati. Vrh tega pa ima baje na razpolago izborne zagovornike. Bolj majhen čudež bi bil to za Francijo, ko bi bila ona slednjich — zopet na prostem zraku.

Nova vohunska afera?

„Narodni Listy“ poročajo, da je pozvala pred kratkim policija zasebnega uradnika G. Svobodo, ki je nameščen pri upravnistvu nekega češkega lista, da naj gre takoj domov. Nato se je vršila pri Svobodi hišna preiskava, katero sta izvršila en uradnik državnega pravdnistva in stotnik-avditor grof Notstich. Svoboda je na sumu, da je vohunil v prid Rusiji. Po hišni preiskavi so Svobodo aretirali, nato pa

so ga zopet takoj izpustili. Preiskava proti njemu se nadaljuje.

Naše prireditve.

Konjice.

Na Jožefovo se je tukaj vršil občni zbor katol. političnega društva, na katerem sta poročala gospoda poslanca Novak in Pišek ob prav obilni udeležbi. Prvi je poročal o pomenu in vspehu slovenske obstrukcije v deželni zboru ter povdarjal, da bi uspeh ne bil tako velik, ako bi poslanci ne bili imeli opore svojih volilcev, ki so obstrukcijo odobraval in tako dajali njim poguma. Poslanec Pišek je potem po vrsti naštel, kaj se je vse doseglo v zadnjih dveh zasedanjih. Omenil je meščansko šolo v Zalcu, gospodinsko šolo v Št. Juriju ob južni železnici, olajšave glede izvrševanja obrtnih del na deželi, o regulaciji vod, o novih železnicah, o brezobrestnem posojilu za obnovo vinogradov, o mirovnihih sodiščih po občinah ter še posebno povdarjal, da se je preprečil novi davke od prirastka na vrednosti zemljišč in da se kmečkemu ljudstvu sploh ni novi davke naložil. Poročila so se vzela na znanje z velikim odobravanjem. Poslancem pa se je izreklo priznanje in zaupanje za njihovo delovanje in odločen nastop. Soglasno so se sprejele naslednje resolucije:

1. Deželna vlada se pozivlja, da se v najkrajšem času razpišejo in vršijo nove volitve za okrajni zastop konjiški.

2. Poslancem se naroča, da zahtevajo za delazmožnost deželnega zbora predloge o novem volilnem redu za okrajne zastope, po katerem pridejo kmečke občine do večjih pravic, oziroma, da se okrajni zastopi sploh odpravijo in vpeljejo cestni odbori.

3. Deželni odbor se pozivlja, da oskrbi v od poslancev določenem roku na postajah in postajališčih konjiške železnice vsaj dvojezične napise in da se ta isti tudi dvojezično izklicujejo.

4. Deželni odbor se pozivlja, da omogoči obisk babilnega tečaja v Gradcu nemškega jezika tudi nezmožnim slovenskim osebam pod istimi ugodnostmi, kakor drugim, oziroma, naj se naklonijo iste ugodnosti osebam, ki želijo obiskati tečaj v Ljubljani.

5. Deželni odbor se pozivlja, da rešuje slovenske uloge tudi slovensko.

6. Deželni odbor naj skrbi, da se bo iz deželnih trsnic dobivalo boljše in cenejše trsje, kakor do sedaj.

7. Deželni odbor naj naklanja subvencije ne le samo kmečkim posestnikom kot takim, ampak tudi župnikom, ki se morajo velikokrat tudi proti svoji volji pečati s kmetijstvom.

8. Poslancem se naroča, da dovolijo regulacijo učiteljskih plač le pod pogojem, da se ob enem tudi postavno določi polidnevni pouk na ljudskih šolah in da se preuredijo one slovenske ljudske šole, kojih ustroj glede poučevanja v slovenskem in nemškem jeziku ne odgovarja sedanjim šolskim postavi.

9. Poslancem se naroča, da v prihodnjem zasedanju še enkrat spravijo pred deželni zbor predlogo o olajšavi glede ometanja dimnikov.

Dobje.

Ne dež ne blato nista mogla nas Dobjanov zadržati, da bi ne bili prisostvovali izpolnitvi naše krščanske nepolitične organizacije. Veselilo nas je, da je pri tem za našo župnijo velevažnem dejanju v imenu Slovenske krščansko-socialne zveze sodeloval dr. Hohnjec. V pridigi nam je razložil dolžnosti, ki jih imajo kristjani, osobito krščanska mladina, izpolnjevati do Kristusa in do Matere božje. Po cerkvenem pravilu je bil ustanovni shod izobraževalnega društva. Sobana, ki obsega do 300 poslušalcev, je bila nabito polna; veliko jih je moralo zunaj poslušati. Dr. Hohnjec nam je razložil pomen izobraževalnega dela med ljudstvom ter nas je navduševal, naj obilno pristopimo k novemu društvu, oziroma k Mladeniški in Dekliški zvezi, ki sta se tuči ustanovili. Za izobraževalno društvo se je izvolil naslednji odbor: predsednik Tržan Anton, trgovec; podpredsednik Jernej Vurkele, župnik; tajnik Matija Salobir, mladenič; blagajnik Janez Gračner, organist; odb.: Razboršek Jožef, posestnik, Zalokar Franc, posestnik, Kovačič Julijana, mladenka. Med odmori je pa krepko udarjal naš novi tamburaški zbor, ki je kljub temu, da se komaj vadi nekaj tednov, nam zaigral nekaj lepih komadov. Z vstrajnim delom se bo izobraževalna organizacija pri nas kmalu visoko povzdignila.

Teharje.

Občni zbor našega slovenskega katoliškega političnega društva se je vršil v nedeljo, dne 22. t. m. ob zelo obilni udeležbi. Poročal je najpreje poslanec dr. Benkovič o državnem in deželni zboru ob velikem odobravanju, potem pa se je izvolil nov odbor. Posebno ženstvo in mladina se je v obilnem številu udeležila shoda, vsekakor najboljšo znamenje za bodočnost društva. K društvu je pristopilo mnogo novih članov.

Zreče.

Dne 28. avgusta 1898 je v naši občini ustanovljeno društvo „Straža“ slovesno nastopilo prvokrat javno, celo godba se je glasila. Za petnajsto društveno leto se je dne 19. t. m. vršil redni občni zbor v prostorih gospoda Kračuna. Iz poročila tajniškega bodi povzeto naznanilo, ki pohvalno pravi, da naše ljudstvo pazljivo spremlja dogodke po širnem svetu;

o tem priča veliko število časnikov, ki so tukaj razširjeni, na primer „Slovenski Gospodar“, ki prihaja na društveni naslov v devetdesetih izvodih vsaki teden k nam.

V sredino društvenikov, oziroma volilcev, sta se potrudila dva poslanca. Gospod Novak zastopa nas v deželni zboru. Ta je bil ta dan med svojimi volilci četrtokrat. Opisoval je za Slovence žaostne razmere v deželni zbornici. Ob sklepu se je posebi obrnil do mlajših poslušalcev ter jim na srce polagal izobrazbo, kajti politično izobražen človek ob času volitve zna, kaj mu je storiti. V državnem zboru pa naš okraj zastopa gospod Pišek. On, tudi četrtokrat v naši družbi, obravnaval je razmere gospodarske in obrtniške. Med drugim je prinesel za tukajšnje občine važno novico: V številu cest, ki se bodo z državno podporo v prihodnjem desetletju gradile, se nahaja cesta od Sv. Kunigunde v Konjice.

Društveni načelnik, gospod Lamut, izreče govornikom zaslužen zahvalo. Gospod Potočan Alojzij in drugi gospodarji so razodevali še svoje želje. Potem je gospod Potnik stavil z odobravanjem vzprejeti predlog, s katerim se obema gospodoma poslancema izreka zahvala in popolno zaupanje; isto velja tudi vsem članom Slovenskega kluba v Gradcu, oziroma onim Hrvaško-slovenskega kluba na Dunaju.

Fram.

Na praznik, dne 25. t. m., se je vršil obč. zbor naše kmečke posojilnice, katera praznuje letos petletnico svojega delovanja. Računski zaključek je z ozirom na kratko dobo delovanja prav ugoden. Število članov znaša nad 100, rezervni zaklad znaša, že 1200 K, hranilne vloge so dosegle nad 100.000 K. Posojilnica izkazuje tudi vsako leto odvišen denar, tako koncem leta 1913 nad 30.000 K. — Po končanem sporedu je gospod nadrevizor Vladimir Pušenjak v nad eno uro trajajočem govoru razpravljaj o položaju kmečkega stanu in o delovanju ter cilju organizacije, ki slone na načelu samopomoči. Z zadovoljstvom so zborovalci zapustili občni zbor; upati je, da bode naša posojilnica tekom prihodnjih pet let izkazala še lepše uspehe.

Jarenina.

V nedeljo, dne 22. marca, se je tukaj vršilo važno gospodarsko zborovagje, na katerem je bilo do 150 obmejnih slovenskih kmetov. V posebno lepem številu so prišli možje od Sv. Jakoba. Vršil se je tu občni zbor posojilnice, ki že 15. leto deluje v prosep obmejnih slovenskih kmetov. Zborovanje je vodil načelnik, velečastiti gospod dekan Josip Čížek. Govorila sta nadrevizor Vladimir Pušenjak in urednik Fr. Žebot iz Maribora. Ob koncu se je sklenilo, da se za župniji Št. Jakob in Jarenina ustanovi lastna kmetijska podružnica. Izvolil se je pripravljalni odbor, ki sestoji iz sledečih gospodov: Ignac Supanič in F. Šparl za Jarenino in Matija Peklar ter častiti gosp. kaplan Fr. Planinc za Št. Jakob. Takoj je pristopilo in vplačalo udnino čez 60 posestnikov.

Brezno v Dravski dolini.

V nedeljo, dne 22. marca, je imel takoj po rani maši državni in deželni poslanec dr. Verstovšek pri nas jako dobro obiskan shod, na katerem je poročal o velevažnih gospodarskih vprašanjih, ki zadevajo posebno splavarje in Dravsko dolino. — Na to je bil shod mladeničev, katere je gospod poslanec vpričo starišev vsodbujal k uku, marljivosti, k lepemu vedenju itd. Shod se je vršil v najlepšem redu.

Raznoterosti.

Družba duhovnikov. Odborova seja Družbe duhovnikov je v ponedeljek, dne 30. marca, ob 11. uri predpoldne, v kn.-šk. pisarni. Gospodje odborniki naj to napoved blagovolijo vzeti na znanje.

Slov. kršč.-soc. zveza. Občni zbor S. K. S. Z. za Stajersko bo prihodnji petek, dne 3. aprila, ob 5. uri popoldne, v Mariboru v uredništvu „Slovenskega Gospodarja.“ Člani, pridite mnogoštevilno!

Nemško predavanje. Kmetijska podružnica v Selnici ob Dravi, katero vodijo liberalci iz Ruš in Lembaha, je priredila v Selnici — čujte in strmite! — nemško predavanje! Pri nas nimamo Nemcev, ampak le posilince, kateri pa boljše znajo slovenski, kot nemški, in se z nemškimi predavanji le utrjuje stališče naših posilincev in otežkoči naše narodno delo. Mogoče pa so želeli naši liberalni Sokoli nemško predavanje? Če bodo liberalci v tem smislu kot zadnji čas delali, potem bomo izgubili razum občine Vrhovdol še več občin, napredovali pa ne bomo — nikjer!

Zlet Orla kraljevine Češke se bo vršil meseca avgusta 1914 v Kraljevem Gradcu. Tu bo prvič nastopil samostojno Orel iz Češke, da pokaže svojim prijateljem in sovražnikom svoje uspehe. Pridne priprave dokazujejo, da se bo izlet vršil kar najlepše. Severni Orel je našel na Moravskem najugodnejša tla in se je tu najhitreje in najbolj razširil. V Šleziji in še bolj v kraljevini Češki pa mu ovira razvoj pred vsem nasprotna telovadna organizacija sokolska. Toda kljub vsem oviram se Orel tudi po Češkem čedalje bolj razvija — v zadnjem letu se je njegova moč z ozirom na število odsekov in članstva celo podvojila. Razvijati se je začel zadnji čas tudi po južni in zapadni Češki.

Iz sodne službe. Justični minister je premestil sodnike dr. J. Drobniča iz Slovenjgradca in dr. S. Sagadina iz Ptuja v Celje, Ernesta Chama iz Koče-

vja v Beljak in Bogomila Jakliča iz Šoštanja v Kočevje; za sodnika imenoval Ernesta Merala v Šoštanj; za okrajne sodnike in sodniške predstojnike dr. Hermana Watzulika iz Celja za Gornjo Radgono, dr. Fr. Marinitscha v Celju za Celje; za sodnike je imenoval avskultante dr. Oskarja Voitla za Gornjo Radgono, dr. Th. Luckmanna za Slovenjgradec, dr. Karola Freyberger za Celje in dr. Milko Gaberja za Ptuj.

Iz davčne službe. Davčni pristav Avgust Makoter v Konjicah je premeščen v Ptuj.

Iz vet. službe. Višji okrajni živinozdravnik V. Irran v Ptuj je premeščen k okrajnemu glavarstvu v Maribor; okrajni živinozdravnik B. Zayadilik v Rogatecu je premeščen v Ptuj in okrajni živinozdravnik dr. J. Hennemann v Mariboru pa pride v Ptuj.

Matica Slovenska. Odborništvo Maticе Slovenske so spričo zadnjih dogodkov odložili sledeči gospodje: dr. Anton Breznik, dr. Fran Detela, župnik Fran Finžgar, profesor Ivan Grafenauer, kanonik I. Sušnik. Ta korak je odgovor na zahrbito postopanje predsešništva pri zadnjih volitvah.

Znamenit zgod. dan. Pretekli ponedeljek je bil oni zgodovinski pomenljiv dan, ko je pred 65 leti, dne 23. sušca 1849, premagal slavni avstrijski vojskovodja maršal grof Radecky, rodom Slovan, kot 83-letni starček v krvavi bitki pri Novari sardinskega kralja Karola Alberta.

Nastavljanje živinozdravnikov. Svoj čas smo se pritoževali, da deželni odbor ni hotel v Marenberg nastavit slovenskega živinozdravnika. Ker marenberški „špisburgerji“ ne rabijo dobrega živinozdravnika, ampak le dobrega hajlovca in tarokista, so se uprli proti nastavljenju Slovence. Sedaj je pa deželni odbor imenoval nekega Raucha iz Koroškega na to mesto. Radovedni smo, kako se bo ta razumel s slovenskimi živinorejci!

Socialdemokatični nasprotniki vere. Poleg svobodomiseltva je, kakor znano, socialna demokracija najzagrizenejša sovražnica vere. Dokler socialna demokracija lovi nevedneže v svoje mreže, pravi, da ni proti veri, ker je vera privatna stvar. Kadar pa pridejo sodrugi kje do moči, potem svojega sovražstva napram veri ne prikrivajo. To so pokazali nedavno dogodki v mestu Gera, kjer je socialdemokatična večina v občinskem svetu sklenila, da se odpravi verski pouk iz ljudskih šol. Nadalje so bili zaradi motenja vere, povzročeneza z nekim škandalom na pokopališču, pred dortmundskim sodiščem obsojeni trije rudarji iz Lütgendortmunda, socialdemokratske trdnjave, na en teden težke ječe. Ti sodrugi so namreč pri nekem pogrebu psovali duhovnika, tako da je moral vsled socialdemokratskih napadov opustiti pogreb. Taki dogodki kažejo v jasni luči socialdemokratsko sovražstvo napram veri.

Iz socialne demokracije.

Velika razlika med zlatimi obljubami in med dejanskimi uspehi socialnih demokratov je marsikje ohladila navdušenje za ručekarje. Povsod se množe slučaj, da se sodrugi mečejo pri volitvah iz raznih zastorov. Tako so v zadnjem času v 22 falških mestih na Nemškem pomedli s socialno-demokatičnim gospodarstvom v bolniških blagajnah. Vodstvo v teh korporacijah so namreč prevzeli člani krščanskih strokovnih društev. Kljub terorizmu pri teh volitvah so nazadovali socialni demokrati za 15%. Delaystvo se otresa socialno-demokatičnega upliava in ne mine skoro teden, da bi se ne čulo o kakem novem porazu socialnih demokratov.

Sokoli v Kolinu na Češkem so izključili iz društva vse one, ki so bili v pripravljalnem odboru za tamošnji katoliški shod, med njimi tudi gospoda dekana. Kmalu potem so degrađirali tudi (takoimenovano „Kmachovo Sokolsko godbo“, ker se je udeležila „klerikalnega“ spreveda, če tudi v navadni obleki. Godba se zdaj ne sme več imenovati „sokolska“, ne sme nositi sokolske uniforme, ali kakoršnih koli sokolskih znakov. S tem so Sokoli zopet pokazali, da so zoper vse, kar je količkaj katoliškega.

Za izseljence v Ameriko. Senatna komisija v Združenih državah je sklenila, kakor smo že poročali, da se od sedaj nadalje zabrani vstop v Ameriko vsem analfabetom, to je onim, ki niso zmožni čitanja in pisanja. Zdi se torej, da je v Ameriki že povsod precej dovolj ljudstva in tako odrivajo naselnike vsako leto s kako novo odredbo.

Spomenik na Triglavu. Zrakoplovcu nadporočniku Elsnerju, ki se je ponesrečil na vojaškem zrakoplovnem letališču v Aspernu pri Dunaju dne 9. t. m., bodo postavili na vrhu Triglava spomenik, katerega bodo odkrili meseca oktobra, o obletnici, ko je preletel Alpe.

Čedne poštne razmere. Kakor pri južni železnici, tako najdemo tudi pri slavni c. kr. pošti fanatizirane ljudi, kateri skušajo bodisi na ta ali oni način dati duška svoji narodni nestrpnosti. Zgodilo se je že, da je pismo, namenjeno v Petrovče, romalo po Madžarskem, da je brzojavka hodila čalje časa po svetu, da so Rečico ob Savinji iskali po Hrvaškem, da je pismo v Črnogoro hodilo deset dni itd. itd. — Pred nami je nov slučaj: V Studencih pri Mariboru kjer imajo pošto le vsled prizadevanja Slovencev, — službuje neka nemška poštarica. V sredo (dne 18. mara) popoldne je bila oddana karta, seveda je bil naslov slovenski, katera bi morala romati v sosedno ulico, najkasneje drugi dan (dne 19. marca) zjutraj. A kartica je še le danes (dne 20. marca) po dvanajstnem romanju srečno dospela v roke naslovljenca.

Narodna požrtvovalnost Čehov. Iz Prage poročajo, da je načelnikov namestnik v pisarni deželnega kulturnega sveta za Češko, Ivan Bevčar, zapustil v oporoki češki Šolski Matici 100.000 K v vrednostnih papirjih, ki so naloženi v deželni banki. — Bog daj Slovenci Straži takega plemenitega dobrotnika! Njegov spomin bo za vedno vpisan v hvaležnih sreih obmejnih Slovencev.

Draga obravnava. Iz Zagreba se čuje, da je stal proces proti šestim ravnateljem banke „Balkan“, ki so bili te dni obsojeni v zapor od 6 mesecev do 14 dni, 100.000 K. Strokovnjaki zahtevajo samo za revizijo knjig 50.000 K. Pravijo, da bo vse to moral poravnati žep obsojencev.

Slabo stanje v Ameriki. Uradni list hrvaške vlade piše, da je v Ameriki obupno. Industrije, ki so imele preje po 24.000 delavcev s tremi dolarji na dan, jih zaposlujejo samo po 3000 in jim plačajo za deseturno delo dva dolarja. V sami Pensilvaniji je nad pol milijona ljudi brez dela. Razmere pa so še vsak dan slabše.

Nenadna smrt. Profesor avstrijske zgodovine na graški univerzi, dr. Karol Uhlirz, je v nedeljo, dne 22. t. m., ob 10. uri dopoldne umrl nenadne smrti. Na ulici ga je zadela kap in predno je prišel rešilni voz, je bil že mrtev. Bil je velik učenjak in precej plodovit pisatelj na polju avstrijske zgodovine.

Zavarovanje brezposelnih v Gradcu. Občinski svet v Gradcu je sklenil, da se upelje zavarovanje brezposelnih delavcev. Za to so glasovali uradniki in socialisti.

Avstrijsko kinematografsko društvo. V Tešnu na Češkem se je ustanovilo avstrijsko kinematografsko društvo s kapitalom 100.000 K.

Za motenje posestva se ne more smatrati, ako so telefonske in brzojavne žice napeljene v primerni višini čez kako zemljišče. Tako je razsodilo upravno sodišče.

Uniforma vojaških zrakoplovcev. Sliši se, da bodo dobili aviatiki lastno uniformo, ki bo modre barve. Suknja bo imela dve vrsti gumbov. Kot poseben znak bodo imeli zrakoplovci na rokavu v zlatu vezena orla. Kot pokrivalo nameravajo izdelati čisto posebne kapice, ki bodo odgovarjale zahtevam aviatške službe.

Znani letalec Pegoud — pred sodnijo. Znani francoski letalec Pegoud, ki je v Trstu delal prave zračne čudeže, je prodal laškemu letalcu Dalmistro letalni stroj, katerega motor je Pegoud nekaj spremenil, preden ga je izročil kupcu. Sodna preiskava je dognala, da je Pegoud motor pokvaril in da bi bila Dalmistra s tem aparatom gotovo zadela katastrofa.

Nov serum proti jetiki. Genoveški zdravnik dr. Bruschettini je imel v Bologni predavanje o svojem zdravljenju tuberkuloznih bolnikov in je ob tej priliki izjavil, da se mu je posrečilo sestaviti serum proti tuberkulozi, tako da je mogoče smatrati človeštvo rešeno tega strahovitega zla.

Nove cigarete. Z začetkom aprila pridejo v promet nove vrste cigarete z imenom „Mirjam“ in sicer v kartonih po 100 komadov za ceno 5 K, v kartonih po 10 komadov za ceno 50 vin. in posamezne po 5 vinarjev.

Ce drevje zeleni, mislijo nekateri ljudje, se človek najlažje prehladi. Oster pomladanski zrak povzroča tudi pri jako zdravih ljudeh nekako utrujenost in raznolike vremenske spremembe prav lahko povzročijo nahlajenje tudi pri precej utrjenih ljudeh, tem bolj pa pri onih, kojih zdravje je precej rahlo. Osobito poslednjim je potrebno, da se poslužujejo že znanih Faysovih mineralnih Sodenskih pastilj, ki so se vselej izkazale kot izborno sredstvo zoper prehlajenje.

Gradec. V petek ob 11. uri sprejme deputacijo slovenskih odvetnikov pod vodstvom poslanca dr. K. Verstovška ekscelence Pittreich.

Narodno-obrambne opazke.

Katoliški listi v Nemčiji poročajo, da je nemški cesarski dvor zelo podpiral pro-od-rimovsko gibanje na Avstrijskem. Seveda iz političnih ozirih, da se pripravljajo tla prusko-protestantskemu uplivu. Nemška cesarica je na tistem darovala velike svote za protestantsko agitacijo v Avstriji. Ni čudo, da so se v Avstriji visoki krogi zadnja leta vendar le ustrašili pred tem gibanjem, ki ni bilo naperjeno samo proti veri, ampak proti samostanosti Avstrije in poziciji katoliških Habsburžanov.

Naseljevalno društvo Heimstatt ima v soboto in nedeljo (29. in 30. marca) občni zbor v Gradcu. Ta Heimstatt ne gleda samo na to, da naseljuje Nemce iz cesarstva, ampak biti morajo obenem tudi protestanti.

Nemška deželna poslanca Krebs in dr. Negri sta dne 20. marca govorila razven v Celju tudi v Šoštanju ter nagovarjala obrtnike, naj vendar že izstopijo iz okrajne kolektivne zadruga ter ustanovijo od namestnije že dovoljeno lastno obrtno zadrugo za Šoštanj, ki bo seveda nemška. Poslanec Krebs je naznanil, kakor hitro je ta zadruga ustanovljena, se mora ustanoviti lastna nemška kreditno-obrtna zadruga. Tako delajo nemški zastopniki trgov in mest po strogo določenem načrtu. Kaj pa naš dr. Kukovec, zastopnik slovenskih trgov? Da je namestnija odobrila ločitev šoštanjskih obrtnikov od kolektivne zadruga, v tem oziru ni storil niti koraka. Seveda, dr. Kukovec ne bo delal proti Nemcem, saj v Celju nje-

gova tašča voli celo z Nemci. Treba bo slovenskim obrtnikom, da se sprijaznijo z našo stranko, ki bo jih branila in vodila.

Na Koroškem sili med Slovence ne samo Bauernbund, ampak tudi nemška delavska stranka. Sedaj je ta stranka imela zapored zborovanja po slovenskih krajih. Za to je neizogibno, da koroški Slovenci prav kmalu ustanovijo kmečke zveze in podružnice J. S. Z. Vsi etiketni oziri morajo pasti.

V Konjicah je vse v vodstvu šulvereinove podružnice: nadučitelj predsednik, učitelj tajnik, njegov namestnik tudi učitelj in učiteljica je blagajničarka. V vodstvu Südmarmine podružnice pa je načelnikov namestnik c. kr. (!) poštar Schwischay. Učitelje in uradnike plačujejo torej Slovenci v svoje lastno raznaročevanje.

Na okrožnem dnevu štajerskega telovadnega okrožja se je s posebnim vdarkom naglašalo, da obstoji tudi na Pragarskem nemško telovadno društvo. Radi verjamemo, da to Nemce veseli. Na Pragarskem imamo tudi stalno slovenske uradnike, ki bi lahko kaj storili za obrambo slovenskega življa. Toda slovenski uradniki po svoji ogromni večini pač upajo v odkrit boj proti nam, ne pa proti nemškim napadalcem. Na slovenstvo se spominja le takrat, kadar jim je treba avanzirati. To je žalosten pojav v našem liberalnem uradništvu.

Nemški Schulverein je zopet dvema „zaslužnima“ (!) učiteljema podaril podpore. Imena se ne imenujejo. Istotako je dal podpore za nemške šole v Velenju, Studencih in Kaplji.

V Slov. Bistrici bo Südmarmko vodil novi nemški advokat dr. Janeschitz. To je seveda najboljša priporočilo za slovensko prebivalstvo v okraju. Njegov namestnik je nadučitelj. Slovensko učitelstvo, tudi ti stopi neustrašeno na plan za obrambo svoje narodnosti. V slovenjebistriškem okraju že dolgo z žalostjo opazujemo, da manjka Slovincem pravega narodnega poleta. Z medsebojnim nezaupanjem in vesoljno mlačnostjo ne bomo napredovali.

Ob koncu naš star refren: Snujte podružnice Slovenske Straže in podpirajte to obrambno društvo, ki vse stori za Koroško in Štajersko radodarno podpira v obrambnem delu.

Štajerske

Mariborske novice.

Cerkveni koncert. Cecilijino društvo stolne in mestne župnije priredi v petek, dne 3. aprila, v proslavo 25letnice škofovanja Njih ekscelence, premil. knezoškofa dr. Mihaela Napotnika, v stolni cerkvi koncert. Proizvajal se bode oratorij: „Besede Kristusove na križu“, za zbor, soli in orkester zložil Josip Haydn. Začetek ob pol osmih zvečer. Vstopnice in knjižice z besedilom se dobijo v predprodaji v trgovini J. Höfer v Šolski ulici.

Škrlatica. Dijak Brumen, ki je na škrlatici bolan v bolnišnici, je že izven nevarnosti, v štadiju ozdravljenja. Na novo ni zbolel noben dijak. Dijaško semenišče je po uradnih predpisih popolnoma osnaženo in razkuženo. Zato se začne v ponedeljek, dne 30. t. m., za vse, tudi v semeniških gimnazijskih razredih, reden pouk. Semeniščani pridejo nazaj s pričevalom, da so sami zdravi in da tam, kjer so sedaj bili, ni bilo nalezljive bolezni.

Celjske novice.

Pasji davek. Mestni občinski odbor je sklenil upeljati od dne 1. januarja 1915 naprej pasji davek. Za psa nad štiri mesece starega bo plačati 15 K na leto, za psa na verižici 10 K, policijski in vojni psi so davka prosti.

Umrl je Blaž Ambrožič, oče našega dr. Otona Ambrožiča. Rajni je bil seveda pristni — slovenski Kranjec, njegovi štirje sinovi, trije juris doktorji, so pa popolnoma ponemčeni, deloma tudi odpadli od očetovske kat. vere.

Šulverein v Gaberju je imel v nedeljo, dne 22. t. m., pri gostilničarju Pristošku občni zbor. Naši nasprotniki, večinoma sinovi slovenskih mater, se grdo gibljejo.

Celje. Savinjska podružnica S. P. D. je pridobila 4 nove člane, med njimi 1 ustanovnika. — V zadnjem „Plan. Vestniku“ opisuje dr. Otakar Baš Hudi Graben pri Celju ter prinaša sliko najbolj težavne partije opisane soteske.

Ptujske novice.

Za Südmarmko je daroval naš občinski zastop 100 K iz občinskega premoženja. Slovenske občine na Štajerskem, spomnite se našega društva Slovenske Straže!

Otroci zanetili požar. Dne 18. t. m. je izbruhnil požar v shrambi za steljo kočarja Franca Vojska v Pervencih. Zgorelo je vse, hiša, gospodarsko poslopje, poljsko oršdje itd. Tudi sosedu Jakabu Polanecu je zgorela hiša in gospodarsko poslopje. Oba sta bila zavarovana in je povzročena škoda večinoma krita. Govori se splošno, da so požar zanetili zopet otroci.

Obesil se je. Dne 19. t. m. se je obesil na podstrožju svoje kočje 52letni bajtar Martin Erbuš iz Podloža. Zdravnik je konstatiral, da se mu je baje zmešalo.

Državni uradnik — za Südmarmko. Nemški listi bilježijo, da je podaril naš c. kr. poštni aficiojal g.

Löschnigg (Lešnik) 10 K za Südmarmko. Da podpira državni uradnik, živeč med Slovenci, kot rojen Slovenec, nemško bojno društvo, čegar cilj je, pregnati slovensko ljudstvo iz svoje zodne grude, je več kot drzno!

Drugi kraji.

Mariborski okraj. Deželni odbor je sklenil, da se upostavi za proračun leta 1915-16 za cesto Malna — Velka potrebna svota.

St. Ilj v Slov. goricah. Pogreb velečastitega gospoda Matija Kelemina se je vršil v torek, dne 24. t. m. predpoldne. Udeležilo se ga je iz domače in sosednjih župnij toliko ljudi, da jih St. Ilj že od otvoritve Slovenskega doma sem ni videl. Sprevod je v družbi 15 gospodov duhovnikov vodil dekan jareninski, velečastiti gospod Josip Čizek. Krsto so možje zanesli v cerkev, kjer je služil domači častiti gospod župnik Evald Vračko sv. mašo. Po govoru, katerega je imel bivši šentiljski kaplan, sedaj župnik šentpet. častiti gospod Matej Straki, se je razvil dolg sprevod na novo šentiljsko pokopališče, kjer smo zagrebli blagega pokojnika na prostoru blizu križa. Ljudje so glasno jokali, ko so spuščali krsto z dragim rajnim v domačo šentiljsko zemljo. Ko je domači pevski zbor zapel žalostinko, smo se razšli z žalostjo in tugo v sreu, ko ni več onega med nami, ki nam je v svojem življenju delil toliko duševnih in telesnih dobrot. Omenimo, da je bila vsa pogrebna prireditev na izrečno željo pokojnika skrajno priprosta. Pokojnik blagi, dober oče in učitelj obmejnih Slovencev, naj ti bo obmejna slovenska zemljica, katero si tako iskreno ljubil, lahka! R. I. P.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Uljudno prosimo slavni okrajni odbor pojasnila, v kateri seji se je li sklenilo, mesto samoslovenske štampilje rabiti dvojezično?

Sv. Lenart v Slov. goricah. Ko so se vršile volitve v bolniško blagajno, je neki ud komisije imenoval navzoče Slovence „bindiše.“ Ker je vzel celo reč v svoje roke dr. Gorišek, smo mislili, da bode vložil tudi tožbo radi žaljenja časti; a to se ni zgodilo. Ne vemo, če ne upa priti s pomočjo štajercijancev in nemčurjev v okrajni zastop! Heil, Milanova narodnost!

Sv. Lenart v Slov. goricah. (Drobne novice.) Tukajšnja komisija za živila je začela svoje „uspešno“ delovanje. Najprvo si je izposodila nekega zagriženega peka. Z uspehom? Ne s posebnim, ker se dotični komisar ne more zameriti dotičnemu pekovski mu mojstru. Tudi sanitetno komisijo čaka mnogo dela. Posebno dva krčmarja sta zelo vneti za — ljubo zdravje! Da se cestni prah preveč ne kadi, dovolita ta dva prijatelja zdravja svojim gostom, da isti, kakor hitro se zmračí, začnejo s škropljenjem okrajne ceste. Tudi „ein lieblicher Duft.“ — Pretep pri Aublovi gostilni. Lormanski in zamarški fantje se že nekaj časa pisano gledajo. V nedeljo, dne 22. marca, gredo oboroženi z revolverji, noži in bikovkami k pozni maši. Takoj po maši se zgrabijo pred imenovano gostilno. Tukajšnjim orožnikom gre zahvala, da ni prišlo do mesarjenja. Odlikoval se je nek fant iz Lormanja. Sramota naše fare! Pojdi, odkod si prišel.

Sv. Trojica v Slov. goricah. V nedeljo, dne 29. marca, je popoldne po večernicah v pevski sobi v samostanu občni zbor izobraževalnega društva. Ker se bode volil nov odbor, zato se uljudno vabijo vsi udje izobraževalnega društva, da pridejo na to zborovanje.

Slov. Bistrica. Deželni odbor je na priziv Slovencev razveljavil volitev Antona Oratscha, vsled česar se bo še enkrat vršila nadomestna volitev. — Slovincem je treba skupnega nastopa, da dosežejo uspeh.

St. Janž na Dravskem polju. Najnujnejša dela v Dravi se bodo v kratkem pričela. Kakor slišimo, je deželni odbor v zadnji seji sklenil, da dežela potrebuje svoto za leto 1914, da se uravna Drava, zlasti pri nas, kjer so že nekatere vasi v veliki nevarnosti. Kakor se nam poroča, so poslanci S. K. Z. že pridno na delu, da bi dosegli hitro izvršitev jako potrebne regulacije Drave. Njihova zasluga je tudi, da so z izpremembo zakona v zadnjem zasedanju deželnega zbora odstranili zadnje ovire, ki so zabra-nile uravnavo. V imenu poslancev ptujskega okraja, Ozmeča, Meškota in Brenčiča, je bil zadnji teden deželni odbornik dr. Verstovšek zopet v poljedelskem ministrstvu in zahteval od referenta, da se na podlagi spremenjenega zakona začne takoj sistematična uravnava cele struge od Maribora do Ormoža.

Zibika. Naše zadnje občinske volitve so potrjene, rekurz je odbit.

Sv. Pavel pri Preboldu. (Otrok zgorel.) Sam-ska hči Antonija Savršnik iz Lačjevsi je pustila v nedeljo, dne 22. t. m., svojega dveletnega nezakonskega otroka na peči ležati, med tem ko je ona opravljala dela v hlevu. Na peči se je otroku vnela obleka. Vsled kričanja je prihitela otrokova mati, mu strgala gorečo obleko raz truplo, toda čete je zadobilo tako hude opekline, da je umrl v groznih mukah. Kakor se je dognalo, se je otrok igral z vžigalicami, ki so bile shranjene na peči, a si je pri tem zažgal obleko. O te nesrečne vžigalice, koliko nesreče in gorka so že povzročile vsled neprevidnosti starišev.

Kozje. (Smrtna kosa.) Tu je umrl oskrbnik v pokoju gospod Alojzij Kragora.

Ljubno. Naš živinozdravnik Baš, ki se je precej priljubil ljudem, mora iti k vojakom. Na njegovo mesto pride provizorično živinozdravnik Peter Rihter, doma iz Kapele.

Gornjigrad. Javna knjižnica izposojuje knjižice „Svobodne misli“, a noče biti proti krščanstvu, le za Primoža Trubarja hoče vneti razne mlinarje in težake!

Šoštanj. V nedeljo, dne 5. aprila, ob 3. uri popoldne, se vprizori na našem odru krasna narodna igra „Rokovnjači“, ki je skozinskoz prepletena z resnimi in šaljivimi prizori!

Št. Janž na Vinski gori. Na praznik Marijinega Oznanenja dne 25. sušca smo imeli pri nas dva dobro obiskana shoda J. S. Z. Prvi shod se je vršil takoj po prvem sv. opraviilu v cerkveni hiši. Popoldne ob 3. uri se je vršil drugi shod, ki je bil še lepše obiskan. Okrožni tajnik Vekoslav Zajc iz Maribora nam je na obeh shodih jasno risal delo naših poslancev v deželnem zboru, koliko dobrega so v tem kratkem času dosegli za našega kmeta in delavca. Govornik nam je orisal veliko važnost J. S. Z. ter potrebo, da se vsi trdno oklenejo te prepotrebne organizacije. Na obeh shodih je vladalo veliko navdušenje za J. S. Z. ter se je oglasilo več novih članov.

Šmarjeta pri Rimskih toplicah. V Celju se nekaj kuha, pravijo naši možje. Celjska liberalna zveza mora biti silno na slabem, ali pa zbira fond za — nove volitve. Drugače si ne moremo razlagati dejstva, da je naši posojilnici odtrgala obresti, katere ji je bila dolžna od deleža. Zvedeli smo, da je več posojilnic doživelo to, kar mi. Bojimo se, da se bo pri celjski liberalni Zadrugi zvezi godilo, kakor pri liberalni tiskarni. Celjska liberalna Zadruga zveza je nekda obrestovala deleže članic kakor tiskarna, a potem je opustila obrestovanje kakor tiskarna, sedaj noče izplačati dovoljenih obresti in le — majhen korak je od tega, da bi kakor tiskarna začela odpisovati deleže. Ni se čuditi, da članice odstopajo, mnogo pa se jih poteguje za članstvo pri Nemcih v Gradcu in pri obeh zvezah v Ljubljani, kar slišimo, če pridemo posojilničarji v Celju ali kje drugod skupaj. — Vse one posojilnice, katere imajo tirjati obresti od deležev od liberalne zveze v Celju, naj iste takoj iztirjajo, da ne bo prepozno.

Brežice. Dela za napeljavno mestnega vodovoda se imajo kmalu začeti. Tudi o skorajšnji stavbi novega uradnega poslopja se je že mnogo govorilo, toda, kakor se sliši, še niti količak primernih načrtov ni. — Pričakujemo tudi vsak teden, kdaj vendar že stečeta nova avtobusa, ki nas bosta čez Kozje in pa Šmarje zvezala z Grobelnem ter bi naj prevzela tudi vozno pošto.

Brežice. (Gledališka predstava.) Izobraževalno društvo vprizori na cvetno nedeljo popoldne pretresljivo dr. Lenardovo igro v štirih dejanjih „Dekla božja.“ Ta lepa in zelo poučna drama je tudi na Ljudskem odru v Ljubljani dosegla velik uspeh.

Trbovlje. Pri volitvi župana v Trbovljah je bil izvoljen dosedanj župan gospod Vodusek, in za podžupana Kramer. Slovenci in socialdemokrati imajo šest svetovalcev, Nemci tri. Župan je v svojem govoru povdarjal slovenski značaj občine.

Hoče. Kot odgovor na napade in obrekovanja v „Stajercu“ pošilja Slovenski Straži 4 K. Konrad Seško in Franc Polak, kaplana.

Prihova. Slovenska kmečka zveza priredi v nedeljo, dne 29. marca, popoldne po večernicah, shod v stari šoli. Poročata poslanca Pišek in Novak. Pridite!

Mozirje. Slovenska Kmečka Zveza priredi v nedeljo, 5. aprila, po rani sv. maši, v hotelu „Austria“ obrtni shod, na katerem govorita poslanca dr. Korošec in dr. Verstovšek. Obrtniki, posestniki in drugi možje, pridite v obilnem številu!

Brežice. V nedeljo, dne 29. marca, popoldne, priredi izobraževalno društvo velepušno predavanje s sklopičnimi slikami: o našem prijatelju alkohol. Govorit pride sam predsednik štajerske „Svete vojske“, č. g. profesor dr. Kovačič iz Maribora. Ze danes naj bodo na to opozorjeni vsi prijatelji in sovražniki alkohola v Brežicah in v okolici.

dosledno izvršuje svoj načrt, da se hoče ozirati tudi na koroške in ogrske Slovence. Med sotrudniki „Časopisa“ srečavamo dva nova odlična moža, kar je dobro znamenje za „Zgodovinsko društvo“ in njegga glasilu. — Imenik društvenikov „Zgod. društva“ izkazuje 332 udov. To število je vsekako premalo. Celu vrsto razumnikov svetnega in duhovskega stanu pogrešamo, istotako čitalnice, društva, šolske knjižnice. „Zgodovinsko društvo“ bi moralo biti ognjišče našega znanstvenega delovanja. Nemška muzejska društva v Mariboru, v Ptuj, Celju ne dajejo svojim članom ničesar, pa vendar najdejo podporo v meščanstvu in vlada jih zelo darežljivo podpira. „Zgodovinsko društvo“ pa za borih 5 K daje svojim udom „Časopis“, poleg tega pa še mora vzdrževati muzej, arhiv in knjižnico. Zelimo tedaj, da se letošnje leto poživni in izbrusi naš historični čut, število udov „Zg. dr.“ naj se vsaj podvoji in kolo spretnih sotrudnikov razširi. Komur je mar za pozitivno, kulturno in znanstveno delo, v „Zgodovinskem društvu“ se mu nudi širni delokrog.

Razgled po svetu.

106krat kaznovan. V Trabochu je bil dne 4. t. m. brezposelni, 47 let stari lg. Gold, ki je bil že 106krat predkaznovan, zopet radi nevarnih grožitev a-retiran. Kaznovan bo torej 107mič — tudi rekord svoje vrste.

Čudna stava. Nek krčmar je v Zomborju na Ogrskem stavil za pet litrov vina, da bo pojedel z lupino vred 25 orehov. In res je požrl v 25 minutah 25 orehov. Dosedaj se posledice še niso pokazale.

Požar v Kopenhagenu. Ogromno poslopje, kjer se nahaja velik cirkus, je do tal pogorelo. Ker je bil vihar, je morala požarna bramba reševati samo sedmje hiše. Škodo cenijo na 2,000.000 K.

Disciplina v francoski armadi. Vojno sodišče 17. armadnega zbora v Tuluzi je kaznovalo pet vojakov z zaporom od pet mesecev do treh let zato, ker so javno pokazali svoje mnenje proti triletni službeni dobi.

Kuga v Rusiji. V nekem kraju gubernije Ural se je pojavilo 12 slučajev kuge, ki je zahtevala vseh 12 človeških žrtev.

Dve vojni ladiji trčile skupaj. Pri Helgolandu je trčila nemška torpedovka štev. 193 povodom neke ponočne vaje na torpedovko štev. 108. Obe vojni ladiji so tako zelo poškodovani, da sta bržčas popolnoma izpuhjeni.

Ruske muhe. „Novoje Vremja“ poroča, da je vojno ministrstvo dalo ukaz, s katerim se častnikom za letošnji potovalni čas prepoveduje bivanje v inozemstvu. Iz praških listov pa se čuje, da obstoja v Rusiji akeija, ki prepoveduje obisk avstrijskih kopališč. Po ruskih mestih se nabijajo plakati, ki priporočajo samo slovanska kopališča.

8,500.000 frankov za knjižnico. Iz Novega Jorka poročajo, da je ameriški zbiratelj starin in knjig kupil krasno knjižnico vojvode Devonshirskega v Chatsworthu za ogromno svoto 8,500.000 frankov.

Čudežno dete v Petrogradu. V Petrogradu je sedaj čudežen deček. Vsi, ki so ga videli, ga označujejo kot najčudovitejši pojav na glasbenem polju. Willi Ferrero, ki ne zna niti brati, niti pisati, dirigira velik simfončni orkester z velikim razumevanjem in popolnostjo, kakoršne dosedaj še niso videli. Največji del občinstva, čez 3000 oseb, je prišel na koncert tega čudežnega dečka, ki se je vršil v velikanski dvorani plemiškega doma, iz veselja do senzacije. Povabljene glasbene kapacitete in tudi slavni orkester grofa Šeremetova so bili zelo nezaupljivi. Dirigiral je mojster prav po božji milosti. Dirigiral je Beethovena, Orlega, Berlioza in Wagnerja in dirigiral je vse brez not. Orkester Šeremetova je dirigiral z veliko preciznostjo in železnim ritmom. Velika dvorana se je v hipu izpremenila v velik kaos, vse je hitelo k otroku, ga objemalo ter poljubovalo in ga obsipalo z darili. V umetniški sobi pa je vzel čudežni dirigent malo lokomotivo ter se igral z njo. Osemletni Ferrero je sin italijanskih starišev-glasbenikov, ki so živeli dolgo časa v Ameriki, kjer se je ta mali Willi tudi porodil.

Srbska živina za Italijo. Kakor je znano, je naša vlada prepovedala prevoz srbske živine po naših železnicah v Italijo. Prej je šel ta prevoz po črti Krmin-Videm, sedaj pa so se srbski trgovci oprijeli proge po morju iz Soluna v Italijo. Tako naša prepoved ni v tem oziru škodovala Srbiji ničesar, ampak tem pretkancem smo še nehote šli na roko, kajti sedaj je promet med Srbijo in Italijo postal še bolj živahen.

Ruski car proti pijančevanju. Doslej je bila na Rusem navada, da je o priliki vojaških parad in pa raznih nadzorovanih poveljnik ponudil carju čašico „vodke“, rusko žganje, katero je car izpil na zdravje armade. Sedaj je pa poveljnik carskega glavnega stana sporočil vojnemu ministru carjevo željo, da se v bodoče ta navada opusti. Na ta način hoče car izraziti svojo protivnost proti pijančevanju.

Koliko veljajo do danes sufragetke Anglijo? — Neki angleški list je izračunal vso škodo, ki so jo sufragetke povzročile. List pride pri tem do naravnost strašnega zaključka. Statistični pregled podaja le večje škode, kakor: razrušene gračove, cerkve, javna uradna poslopja, historične zgradbe, javne naprave, železniške naprave in podobno. Konstatirati

se pa ne morejo manjše škode. Velike škode se cenijo skupno na 974,555.348 K, torej skoraj eno milijardo kron . . .

Ruski gozdovi. Rusija ima ogromno gozdov. Zadnja statistika izkazuje 550,000.000 ha gozda in sicer 180,000.000 ha v evropski Rusiji. Izvoz lesa je znašal lansko leto čez 7,000.000 ton v približni vrednosti 320,000.000 rubljev.

Viharji v južni Rusiji. Iz Odese se čuje, da je strašen orkan uničil pet vasi v Podonju. Osem oseb je bilo ubitih, več pa ranjenih.

Če bi živel sedaj — Metuzalem. Metuzalem je živel, kakor priča knjiga Genesis, 969 let, to je pa 354.169 dni. Ako je jedel trikrat na dan, je pojedel 1,062.508 jedi. Metualem se je oženil, ko je bil star 185 let; njegova nevesta je bila stara okoli 100 let. Predstavljajmo si iz sedanje dobe stoletnega moža in stoletno ženo! Metuzalem je bil s svojimi 185 leti še čvrst mož v najlepši dobi svojega življenja, mladenič. Ako bi se bil rodil Metuzalem na primer pred 500 leti, bi bil sedaj jak in čvrst mož, kakor je po naše človek v starosti 35 do 40 let. Metuzalem je bil iz rodovine, katere člani so dosegli skoro vsi visoko starost: Set 912, Enoh 905, Malahašel 895 let itd. Metuzalem je živel 4000 let pred Kristusom. Kako starost pa so dosegali tam okoli 20.000 let pred Kristusom! Kajke jubileje je doživel v zakonu? Srebrno poroko, zlato, demantno, sedaj bi doživel „radijevo“, ali takrat radija še niso poznali. — Če bi živel gospod Metuzalem v Avstriji in šel v državno službo, to bi bil drag uradnik-penzionist!

Ali smo slepi?

Naša sovražnica Südmarka je na delu in sicer, če jo sodimo po hvalisanju „Montagszeitung“, z vsemi močmi. Pod zaglavjem: „Die Besiedlungstätigkeit der Südmark seit Neujahr 1914“ trdi zgoraj omenjeni list, da so bile v tej kratki dobi na novo naseljene v Slovenskih goricah tri kmečke družine, broječe 20 glav, in sicer na površino 63 orahov. Vse to seveda iz denarnice Südmarkine! Ali čujmo, še ni nasičeno žrelo nemškega zmaja. Poleg tega, tako pravi dalje, so bila v zadnjih tednih tri posestva, in sicer dva v Slovenskih goricah in eno na Južnem Koroškem, iztrgana iz slovenskih rok in čakajo sedaj naseljenca. Še ni konec! Omenja še dve kupčiji, ki jih misli v kratkem skleniti v Slovenskih goricah. Ali nas ne pretrese, ko to čujemo, ko to vidimo? Kako temu pomagati, kako to kolikor je v naši moči zabraniti? Ni nam treba dolgo ugibati in iskati sredstva. Imamo ga — Slovensko Stražo! Žrtvenik stoji pripravljen, še manjka pa žrtve. Vsakdo, ki ima še količak slovenske zavednosti, daruje na ta žrtvenik, saj ve, komu da daruje. Pojdimo torej polnih rok na delo, rodoljub, z visokim namenom v srečo, ne samo omejiti, ampak zmanjšati krivični nemški: „Besitzstand und Machtbereich.“

Hmelj.

Od dobe, ko smo zadnjič poročali, se je popravevanje po hmelju na hmeljskem trgu v Žatecu zopet nekoliko zmanjšalo in se je zopet nekaj manj hmelja razpečalo. Razpoloženje je mirno in cene so se mogle obdržati na isti višini. Cene žatečemu hmelju so znašale 256—300 K per 50 kg. Tužega hmelja se je zelo malo poprodalo, oziroma pokupilo; štajerskemu, ogrskemu in galjskemu hmelju se je gibala cena med 180—230 K per 50 kg. Konečno razpoloženje je zelo mirno, cene neizpremenjene. Začelo se je polagoma z delom na hmeljiščih.

Koliko se je leta 1913 pridelalo hmelja v okrožju Žatec?

V pretečenem letu se je pridelalo v okrožju Žatec zavsem 80.344 stotov po 50 kg, l. 1912 pa 240.535 stotov po 50 kg, torej se je v lanskem letu pridelalo za celi dve tretjini hmelja manj, kakor leta 1912.

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne Bergmanna & Co., v Dečinu ob Labi

je in ostane neprekosljivo v učinku zoper poletne pege in se pri racionalnem negovanju kože ne more pogrešati. To nepobitno dokazujejo vsak dan došla priznalna pisma. Komad 80 vin. in se dobi v lekarnah, drožerijah in parfumerijah itd. Da si ohranijo dame nežne roke, se je izborno izkazala Bergmannova lilijska krema „Manera“. Dobi se povsod v tubah po 70 vinarjev.

Književnost in umetnost.

Casopis za zgodovino in narodopisje, l. X., sn. 3—4 (1913). Vsled tiskarskega štrajka je šele sedaj mogel iziti zadnji snopič za lansko leto. Obsega naslednje razprave: Kovačič Fr.: Gospodarska zgodovina dominikanskega samostana v Ptuj (str. 59—120). Kotnik Fr. dr.: Andrej Schuster-Drabosnjak, znani kmečki pisatelj in pesnik na Koroškem (str. 121—140). Steklasa Ivan: O mejah Savinjske marke (str. 140—144). Pod „malimi izvestji“ so naslednji sestavki: Ramovš Fr., Slovanski doneski iz Trubarjevih del (str. 144—151); Pivko dr. L.: Pustna kobila, ki jo ponekod imenujejo rusa, šarga, gambela itd. (str. 151—155); dr. Kotnik objavlja kratko črtico o Grundnerju, prelagatelju brambovskih pesmi, Fr. K. pa odgovarja (str. 156) kratko na članek L. Pintarja v „Ljublj. Zvonu“ 1913, str. 473—477 glede izvajanja imena Vodole. V književnih poročilih je ocenjen zadnji zvezek Grudnove „Zgodovine slovenskega naroda“, prof. Pirc pa priobčuje vsebino razprave o grbu in barvah dežele Kranjske v „Času“ (1913). Društvena poročila nam podajajo pregled o društvenem delovanju, ob enem dva dvojno predavanje društvenega tajnika, prof. Kovačiča, o bitki pri Lipskem 1813 (v Dramljah) in zgodovino Št. Ilja v Slov. gor. Ta zvezek ima tudi 16 str. priloge, ki podaja v ogrskem slovenskem narečju narodno blago ogrskih Slovencev, ki je zelo važno za jezikoslovje in za slovensko folkloro. Priobčil ga je Števan Kührar v Bračonjcih. To blago se še bo očitno nadaljevalo. „Zg. dr.“ res

KDOR
je s svojim
želodcem
in črevom
nezadovoljen
jemlje najredno nekaj časa
D med Trauba želodčni prašek

GASTRICIN

Učinek presenetljiv
Dobi se v vseh apotekah.
Velika skatija stane 3 Kr.
GLAVNA ZALOGA:
Sternapoteka, Dunaj, IV.
Favoritenstrasse 25.
Prospekti gratis in franco.
Zdravniki daje za
poskušnjo GASTRICIN
brezplačno.

V Mariboru se dobi v lekarnah:
Fr. Prullja, E. Taborsky-a nasl.
Wolf, Al. Sirak-a, V. Savost-a in
V. König-a.

Krasno posestvo

19 minut od Šoštanja oddaljeno, katero obsega hišo, obokano gospodarstvo poslopje za 15 glav živine, obokane svinjake, kozolec s okni ter mlin komaj 30 korakov od hiše, je po ceni na prodaj. Posestvo leži popolnoma v ravnini in meri 18 ha 33 a 53 m². Kdor želi kupiti res lepo posestvo, naj ne zamudi te ugodne prilike. Natančnejša uojsanila daje g. Fran Rajster v Šoštanju.

Na prodaj je lepo posestvo, ležece v lepi legi, vse v najboljšem stanu. Pri hiši je lep, mlad sadonosnik, hmeljišče z moderno sušilnico. Lastnik poda natančnejša pojasnila glede kupne cene in drugih ugodnosti. Več poveta Janez in Marija Lesjak, posestnika v Studencah, Žalec.

Viničarska šola v Burgvaldu pri Mariboru išče hlapce do 1. aprila. Mesečna plača 18 kron.

Priporoča se Vam za nakup

Precizijske ure!

PRECISION

ZENITH
GRAND PRIX PARIS 1900

Lasna tovarna!

Rafael Salmič Celje Nar. dom

to je največja in najcenejša razpošiljalnica ur, zlatnine, srebrnine in optike. Slovenci! Zahtevajte veliki cenik, dobite ga zastonj in poštine prosto.

Svetovna tvrdka.

Na tisoče zahval.

Trgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki:

**Celje, Narodni dom.
Franc Kolenc**

Pristno domače deteljno seme
vsakovrstna poljska in vrtna semena zanesljive kaljivosti ter vedno sveže špecerijsko blago dobite po najnižjih cenah v trgovini s špecerijo in deželnimi pridelki na debelo in drobno.

Za božjastne ljudi

pomoč in ozdravljenja prinaša zdravilno sredstvo, ki se je dobro obneslo. Strogo individualno zdravljenje. Trajno brez povratka bolezni. Ovim, ki iščejo zdravljenja, daje ordina-cijski zavod specialnega zdravnika Dr. A. Szabó v Budim-pešti V. Grosse Kronengasse 18 brezplačna navodila.

Alojz Tomažič, kaplan v Radgoni, naznanja v svojem in v imenu ostalih sorodnikov, da je njegov brat

Martin Tomažič,

bivši kaplan pri Sv. Petru blizu Maribora

v sredo, dne 24. t. m. po daljši bolezni in sprejemu sv. zakramentov za umirajoče v 34 letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal

Pogreb se je vršil v četrtek ob pol 10. uri predpoldan od tukajšnje župnijske cerkve na novo pokopališče.

Radgona, dne 26. sušca 1914.

Manjše kmečko posestvo s hišo in 2—6 oralov zemlje se išče v mariborski okolici v najem. Ponudbe na upravništvo „Straže.“

Agitirajte za „Stražo“.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrov. zadruga
z neomejeno zavozo

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4 1/4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošt. hran. posoč. (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5 1/4%, na vknjižbo in poročstvo po 5 1/2%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izven praznikov. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar. **Pojasnila se dajejo** in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica šte. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema hranilne vloge od vsakega, je li član zadruge ali ne in jih obrestuje po **5%** Rentni davek plačuje zadruga sama; prevzame obrtne in trgovske račune v inkaso in iztirjanje, daja predujeme eskontuje menice ter izpeljuje sploh vse denarne manipulacije po najkulantnejših pogojih.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Koroška ulica 5. — V lastni hiši.

Opremljena z najboljšimi stroji, z lastnim električnim obratom, najnovejšimi črkami in čedalji obrobki, sprejema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela kakor: časnike, knjige, brošure, stenske in druge koledarje.

Za viš. župniške urade spovedne in misijonske listke z črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke z natisom glave ter razne oznanilne napise. Za slavne občinske, šolske in druge urade: uradne zavitke, oznanila, napise, razglase, plačilne predpise, prejemna potrdila itd. Za obrtnike in trgovce: pisma, zavitke, okrožnice, račune, opomine, menjice, cenike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom. Za posojilnice, zadruge in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računsko zaključke, društvene znake, vabila k prireditvam in sejam, dnevne sporede in drugo.

Za krčmarje in prireditelje veselice: jedilnike, vabila na ples, ljudske veselice tombole itd., plesne rede, vetopnice, razložne napise itd. Za posameznike: vizitke, naslovnice, poročnice, parte in žalostinke v najlepši opravi. — Diplome za častne ude družtev in častne občane v različnih okrasnih in z modernimi okvirji po jako nizkih cenah.

Vsa naročila se izvršijo ceno in točno.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašljem, kateri bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znafno olehča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v
vseh lekarnah
à K.4.-

Absolutno pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi Kranjska oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani pristna bela mašna in namizna vina po zmernih cenah postavljena na postajo Ajdovščina. Kleti nadzoruje vipavski dekan. V zalogi je tudi pristni tropinovec. Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za razprodajo vina.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Naznanilo.

Zavod šolskih sester v Mariboru naznanja, da se III. 3mesečni tečaj za kuho in gospodinjstvo začne 15. aprila ter vabi dekleta, ki žele v tej stroki izobrazbe, da se udeležijo pouka. Vse, kolikor jih je bilo doslej v šoli, so prav zadovoljne, ker so se v kratkem času veliko naučile. Pouk je v slovenskem in nemškem jeziku. Natančnejša pojasnila daje vodstvo zavoda v Mariboru.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju.

Zadruga ima v zalogi vsakovrstna bela in rdeča zajamčeno pristna južnoštajerska namizna vina najboljše kakovosti po zelo nizkih cenah.

Čisto posebno pa še opozarja na **sortimentna fina vina v buteljkah.**

Zahtevajte cenike! Prepričajte se s poskušnjo! Obiščite naše kleti!

Gostilničarji! Ogibljite se brezvestnih tujih agentov, ogrskih in laških vinotrzcev in naročajte vino pri domačem podjetju južnoštajerskih vinarov.

Ako še niste, pošljite naročnino!

Važen oglas Slov. Straže. Čitajte!

V današnjih težavnih razmerah **zamere obogateti** le s srečko!

urška srečka

je v to svrhu prva in najpriporočljivejša srečka, ker ima šest žrebanj vsako leto, ker znašajo glavni dobitki vsako leto 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000, 200.000, 200.000 zlatih frankov. ker vsake srečke mora zadeti najmanj 400 frankov. ker je tedaj za njo izdan denar varno naložen kot v hranilnici, ker igra že dolgo vrsto let in obdrži kupec po izplačilu kupnine trajno igralno pravico brez vsakega nadaljnjega vplačevanja, ker znaša mesečni obrok samo 4 K 75 v. in ker zadobi kupec še po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico.

Prihodno žrebanje se vrši **dne 1. aprila 1914.**

Ena turška srečka in ena srečka italjanskega rdečega križa z 10 žrebanji vsako leto, na mesečne obroke po samo 6 kron.

Pojasnila daje in naročila sprejema za Slov. Stražo g. Val. Urbančič, Ljubljana 4. Sprejmejo se marljivi sodelavci pod ugodnimi pogoji.

Trgovina z špecerijem
cerijskim blagom

Solidna postrežba.

Trgovina z moko
in dežel. pridelki

Ivan Ravnikar, Celje, Graška ul. 21.

Po prepričanju mora vsak pripoznati, da imam zanesljiva kaljiva semena, n. pr. jamčeno domačo deteljo, nemško deteljo, peso, rumeno in rudečo, travo, sploh vsa poljska semena, kakor tudi vrtna in cvetlična semena o o o o od znane trdke Mauthner. o o o o

Glavna zaloga
vrvarskega blaga

**Vedno sveže
žgana kava.**

Glavna zaloga
oljnatih barv

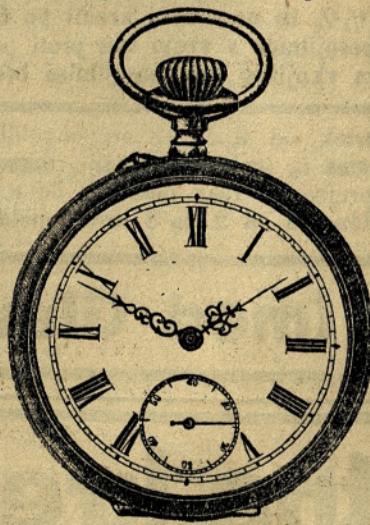
JOŽEF NEKREP

tesarski mojster in
stavbeni podjetnik

Maribor, Mozartstr. št. 59
se priporoča posestnikom in
zavodom za prevzete vse
popravljen in novih stavov v
mestu in na deželi po naj-
nižji ceni. Delo izvršim
točno in solidno.

Pozor! URE

reparirane s pismenim jamstvom:

Pristna srebrna ura K 7.—

Pristna srebr. ura ženska K 7.—

Pristna srebrna verižica K 2.—

Pristna srebrna verižica

damska K 3.40

Zlata ura K 28.—

Ker sem kupil iz Švice celo
tovarniško zalogo bom proda-
jal reparirane ure po zelo
nizki ceni.

Očale! Budilke! Uhane

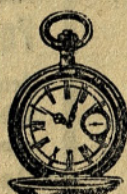
**Urar, očalar in
zlatar**

Franjo Bureš Maribor

Tegethofova cesta št. 39

Darujte za Slov. Stražo!

Ure

Točna postrežba

Dobro. Po ceni

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov. cenik zastoj. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remat.-ura K 3.50

Pristna srebrna ura K 7.—

Original omega ura K 18.—

Kuhinjska ura K 4.—

Budilka, niklasta K 3.—

Poročni prstani K 2.—

Srebrne verižice K 2.—

Večletna jamstva,

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar

Maribor, Gosposka ulica 26

Kupujem zlatnino in srebro.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

od dneva vloge do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.

Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike, -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.